

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Л.М. Галаган, директор Фонду Президентів України,
канд. політ. наук, ст. наук. співроб.

Відповідальні за випуск

С.М. Польовик, т.в.о. зав. відділу організації та використання документального
фонду ФПУ, канд. наук із соц. ком.

Реферативні та бібліографічні матеріали підготували

С.М. Польовик, А.Г. Федорчук, О.І. Макарова, П.Ф. Стоян, Т.І. Третяк, Н.О. Моршна,
С.В.Семенкова, Т.А. Ставерська, Т.О. Петрова

Заснований у 2011 році
Виходить два рази на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Передрук за погодженням

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(реферативний огляд преси)

Випуск 16 (80)

(огляд матеріалів ЗМІ за 16 – 30 листопада 2018 р.)

Київ 2018

ЗМІСТ

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ	4
ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	4
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	6
ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ.....	7
УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ	8
АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ.....	9
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА	11
НАТО.....	15
УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ	15
МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	26
ВІЗОВИЙ РЕЖИМ.....	27
УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА.....	28
РЕФОРМИ	28
ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА.....	29
БЮДЖЕТ	29
ЕКОНОМІКА	29
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО	30
ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ	31
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА.....	34
КУЛЬТУРА ТА НАУКА	35
РЕЛІГІЯ.....	36
ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ.....	37
ІНФОРМАЦІЯ.....	37
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА	38
КРИМ	39
ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ	40
ДОНБАС	40
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ.....	41
КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ.....	42

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Верховна Рада України прийняла в першому читанні поправки до Конституції, що закріплюють курс на вступ до Євросоюзу і НАТО. Представлений Порошенком законопроект підтримали 311 депутатів Ради. Згідно з пропозицією, Конституція повинна бути доповнена поправками про „незворотність європейського і євроатлантичного курсу України” і згадкою про „стратегічний курс держави на набуття повноправного членства” в ЄС і НАТО. Гарантом всього цього названий Президент України. Крім того, проект змін Основного закону виключає можливість оренди військових баз в Україні іншими державами. Раніше Конституційний суд країни визнав, що цей проект не суперечить Основному закону.

Лисицын, Антон. Украина кричит об агрессии Кремля, но Европе она не нужна = [Україна кричить про агресію Кремля, але Європі вона не потрібна] / А. Лисицын // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/26/ukraina-krichit-ob-agressiya-kremlya-no-evrope-ona-ne-nuzhna>)

Верховна Рада України попередньо підтримала проект змін до Конституції щодо зовнішньополітичного курсу України, зокрема намірів вступити в Євросоюз і НАТО. За проект постанови проголосували 311 народних депутатів. Кабмін хочуть зобов'язати забезпечувати реалізацію стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі і в Організації Північноатлантичного договору.

Конституцию Украины изменят: даёшь базы США и „европейскую идентичность!” = [Конституцію України змінять: даєш бази США і „європейську ідентичність!"] // Вестн. – Рига, 2018. – 22.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/22/konstituciyu-ukrainy-izmenyat-hotyat-bazy-ssha-ipriravnyat-ukraincev-k-evropeycam>)

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Президентські вибори в Україні через введення воєнного стану не переносяться на іншу дату, однак нинішня ситуація може нашкодити і без того хиткій українській демократії, пише Флоріан Хассель на сторінках «Sueddeutsche Zeitung». Автор публікації не пов'язує особливих надій з опонентами Петра Порошенка на президентських виборах. Екс-міністр оборони Анатолій Гриценко виступає за „освічений авторитарний режим”. А лідирує згідно з опитуваннями Юлія Тимошенко, яка незважаючи на полум'яну антиросійську риторіку, вважається все-таки проросійським кандидатом – від неї реформ також чекати не доводиться, резюмує журналіст.

Hassel, Florian. Ukraine Kampf um die Macht = [Україна бореться за владу] / F. Hassel // Süddeutsche Zeitung. – München, 2018. – 28.11. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/ukraine-kampf-um-die-macht-1.4230156>)

Жанна д'Арк „помаранчевої революції” повернулася, пише «Stuttgarter Zeitung». Юлія Тимошенко веде боротьбу за пост Президента України з такою волею до перемоги, ніби-то наступної весни українці мають тільки один вибір – вона або кінець світу, підкреслює журналіст німецького видання. У Тимошенко, продовжує

журналіст «Stuttgarter Zeitung», дуже хороші шанси зробити свою мрію реальністю – стати першою жінкою, яка очолить українську державу. Згідно з опитуваннями, вона лідирує в передвиборній гонці.

Жанна д'Арк „оранжевої революції” обіцяє українцям прыжок = [Жанна д'Арк „помаранчевої революції” обіцяє українцям стрибок] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 27.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/27/zhanna-dark-oranzhevoy-revoljucii-obeshchaet-ukraincam-pryzhok>)

Глава партії „Батьківщина” Юлія Тимошенко під час Національного Форуму „Нова соціальна доктрина: Нові можливості для кожного”, який пройшов у Києві, фактично представила свою передвиборчу президентську програму. Учасники форуму обговорили важливі питання, вирішення яких, на їхню думку, забезпечить нову якість життя українців: від соціальних стандартів, охорони здоров'я та освіти до екології та безпеки. Юлія Тимошенко пропонує громадянам України підписати з нею угоду про виконання зобов'язань, взятих на виборах. Таким чином, лідер „Батьківщини” хоче покінчити з ганебною практикою безвідповідальності президентів за невиконання обіцянок.

Україна падає в пропасть = [Україна падає в прірву] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/26/ukraina-padaet-vpropast>)

Український олігарх Ігор Коломойський, колись всесильний господар Дніпропетровська, не розлучається з мрією здолати Президента України Петра Порошенка. Відомо, що на майбутніх президентських виборах він спонсорує головних супротивників глави держави – Юлію Тимошенко і Володимира Зеленського.

Кармазин, Игорь. Нелестная сотня: как живет ся героям майдана пять лет спустя : Триумф и падение главных действующих лиц переворота на Украине = [Невтішна сотня: як живеться героям майдану п'ять років по тому. Триумф і падіння головних дійових осіб перевороту в Україні] / И. Кармазин // Известия. – М., 2018. – 21.11. (<https://iz.ru/814461/igor-karmazin/nelestnaia-sotnia-kak-zhivetsia-geroiam-maidana-piat-let-spustia>)

Жоден з кандидатів в Президенти України, відмічає автор статті, не має незаперечної підтримки виборців. Існує нетипово велика середня група, зумовлена невдоволенням нинішньою владою, економічною напругою і втомою від війни. Президентська гонка може привести до того, що після першого туру змагання буде точитися між номінально проєвропейським політиком з істеблішменту і опозиційним кандидатом. Тоді виборці, які голосували за тих, хто зазнав поразки в першому турі, можуть спокуситися на обіцянки покращити відносини з Росією, покласти кінець війні на Донбасі і на економічний популізм, який поширюють колишні члени „Партії регіонів” Віктора Януковича. Про це в статті для „Atlantic Council” пише Маркіян Кузьмович, нагадуючи, що „Опозиційний блок” і партія „За життя” закликають до зближення з Росією і завершення війни на Донбасі невійськовими методами. Разом вони мають підтримку 12,2% виборців. Нещодавно проросійські партії оголосили про

об'єднання у спільну виборчу платформу на виборах. Велика підтримка ЗМІ, фрагментація прозахідного табору і невдоволення статусом-кво може вилитися в те, що єдиний проросійський кандидат проскочить в другий тур. І це попри той факт, що український електорат скоротився на 16% через втрату контролю Києва над регіонами, які зазвичай голосували за тих, хто сьогодні називає себе опозицією.

Kuzmowycz, Markian. How the Kremlin Can Win Ukraine's Elections = [У Кремля є шанс перемогти на виборах в Україні] / M. Kuzmowycz // Atlantic Council. – New York, 2018. – 19.11. (<http://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/how-the-kremlin-can-win-ukraine-s-elections>)

Дві найбільші опозиційні партії України – „За життя” та „Опозиційний блок” – підписали договір про створення „Опозиційної платформи – За життя”. Лідери політичних партій Вадим Рабінович і Юрій Бойко відзначили, що нове утворення створено з прицілом на президентські і парламентські вибори наступного року. Єдиним кандидатом у Президенти України від „Опозиційної платформи – За життя” стане Юрій Бойко. Про це повідомив співголова політичного об'єднання, депутат Верховної Ради Вадим Рабінович.

На виборах президента України опозицію представит Юрій Бойко = [На виборах президента України опозицію представить Юрій Бойко] // Известия. – М., 2018. – 16.11. (<https://iz.ru/813239/2018-11-16/na-vyborakh-prezidenta-ukrainy-oppozitciiu-predstavit-iurii-boiko>)

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Колишній президент України Віктор Янукович отримав важкі травми хребта і коліна під час тенісної гри. Політик, який втік до Росії, в даний час знаходиться в приватній клініці після його госпіталізації в Москві. Відтак Віктор Янукович не буде виступати з останнім словом у суді з розгляду справи про вчинення экс-президентом державної зради.

Janukowycz trafił do szpitala. Miał wypadek na korcie = [Янукович відправився в лікарню. У нього був нещасний випадок на корті] // Wprost. – Warszawa, 2018. – 18.11. (<https://www.wprost.pl/swiat/10169138/janukowycz-trafil-do-szpitala-mial-wypadek-na-korcie.html>)

Колишній Президент України Віктор Янукович не зможе з'явитися в київському суді через травми, які він отримав на московському тенісному корті. Його адвокат Олександр Горошинський повідомив, що „Янукович не в змозі рухатися через травми хребта та коліна”.

Ukraine ex-president Yanukovich to miss treason hearing = [Екс-президент України Янукович пропустив слухання про зраду] // The Washington Post. – Washington, 2018. – 18.11. (https://www.washingtonpost.com/world/europe/ukraine-ex-president-yanukovich-to-miss-treason-hearing/2018/11/18/acbccb22-eb23-11e8-8b47-bd0975fd6199_story.html?utm_term=.2e04a6b698e2)

ПОЛІТИЧНІ АКЦІЇ

Заступник мера Львова з питань розвитку Андрій Москаленко повідомив, що На Личаківському кладовищі у Львові були затримані три польські студенти, які намагалися стріляти піротехнікою поруч з похованням польських солдат. Москаленко пише про передачу поляків Службі безпеки України і висловлює подяку муніципальним службам щодо запобігання провокацій. Він також заявив, що затримані будуть передані до системи правосуддя і відповідатимуть за їх дії відповідно до чинного законодавства.

Polscy studenci zatrzymani na Cmentarzu Orłat przy próbie odpalenia rac = [Три студенти з Польщі, які хотіли запустити піротехніку в районі некрополя, були затримані у Львові] // Wprost. – Warszawa, 2018. – 22.11. (<https://www.wprost.pl/zycie/10170170/polscy-studenci-zatrzymani-na-cmentarzu-orlat-przy-probie-odpalenia-rac.html>)

У статті наголошується, що Україна у наші дні живе в напруженості та протестах. На вулиці виходять люди проти політики уряду і, зокрема проти міністра внутрішніх справ Арсена Авакова. Серед відео та фотографій вуличних протестів, які почали поширюватися в Інтернеті, серед багатьох антиурядових гасел і закликів, також був і один плакат італійською мовою проти „Інтера”. Шанувальники „Мілана” не пропустили можливості розповсюджувати цю фотографію на різних сайтах вболівальників Россонері, навіть не розуміючи реальних мотивів цього напису.

Ucraina: proteste contro il governo, il „cartello galeotto” fa discutere i tifosi milanesi = [Україна: протести проти уряду та „веселий напис”, який обговорюють міланські вболівальники] // La Repubblica. – Roma, 2018. – 22.11. (<https://video.repubblica.it/edizione/milano/ucraina-proteste-contro-il-governo-il-cartello-galeotto-fa-discutere-i-tifosi-milanesi/320476/321103?ref=search>)

У Києві праворадикали завадили проведенню акції „Транс-марш 2018”, присвяченої Дню пам’яті трансгендерних людей. Загалом близько 30 чоловік взяли участь в демонстрації, тримаючи прапори з гаслами, в тому числі „трансфобією потрібно зупинити”. Із заявою щодо інциденту виступив посол Канади в Україні Роман Ващук. За його словами, кримінальні й ненависницькі ультраправі радикали заслуговують на ефективну реакцію поліції України, яка вже доводила свою спроможність до таких дій на попередніх ЛГБТ-акціях.

Trans activists attacked during Ukraine march = [Транс-активістів атакували під час маршу в Україні] // Times Live. – Johannesburg, 2018. – 18.11. (<https://www.timeslive.co.za/news/world/2018-11-18-trans-activists-attacked-during-ukraine-march/>)

Згідно з повідомленнями ЗМІ, у Києві під час маршу сексуальних меншин, двоє молодих жінок піддалися атаці та образам, у результаті чого потребували медичної допомоги. У свою чергу, канадський журналіст отримав удар в обличчя. На думку інших репортерів, навіть поліцейські поводитися недружньо до демонстрантів, і нічого не робили, щоб зупинити бойовиків з правих сил. Однак поліція заперечує ці

звинувачення. На думку аналітиків, гомофобія все ще залишається загальним явищем в Україні. Проте влада в минулому дозволила гомосексуальні марші.

Mikulski, Jakub. Ukraina: Skrajna prawica przerwała marsz aktywistów LGBT : Ukraińscy bojówkarze ze skrajnej prawicy zakłócili marsz aktywistów transgenderowych w Kijowie = [Україна: ультраправі перервали марш активістів ЛГБТ. Українські активісти з ультраправого боку зірвали марш трансгендерів у Києві] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 18.11. (<https://www.rp.pl/Społeczenstwo/181119322-Ukraina-Skrajna-prawica-przerwala-marsz-aktywistow-LGBT.html>)

Наразі в Україні прослідковується черговий виток шахтарських бунтів. Гірники протестують і на сході, і на заході країни, причому в досить радикальних формах, вже є перші постраждалі. У 1990-ті протести шахтарів дійсно були потужним політичним чинником (через них достроково пішов з поста Президента Леонід Кравчук). Але ці часи минули, сьогодні на державних шахтах видобувається 8-10% вугілля. А значить, і ефект від протестів раз в 10 менший.

Подгорный, Николай. Игра в угольки: украинские шахтеры вышли на голодные бунты : Почему протест целой отрасли на Украине никто не замечает = [Гра в вуглинка: українські шахтарі вийшли на голодні бунти. Чому протест цілої галузі в Україні ніхто не помічає] / Н. Подгорный // Известия. – М., 2018. – 16.11. (<https://iz.ru/811125/nikolai-podgornyi/igra-v-ugolki-ukrainskie-shakhtery-vyshli-na-golodnye-bunty>)

Перед посольством Росії в Києві протестуючі зібралися після того, як засоби масової інформації повідомили про те, що росіяни захопили три українських кораблі біля берегів Кримського півострова. Зібралися під посольством Росії близько 150 людей. Деякі кидали до посольства димові шашки. Принаймні одне авто, що належить посольству, було в полум'ї.

Bartkiewicz, Artur. Ukraina: Demonstracja pod ambasadą Rosji w Kijowie = [Україна: демонстрація під посольством Росії у Києві] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 26.11. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181129536-Ukraina-Demonstracja-pod-ambasada-Rosji-w-Kijowie.html>)

УПРАВЛІННЯ ТА КАДРИ

Верховна Рада призначила виконуючу обов'язки міністра фінансів Оксану Маркарову на посаду міністра. За її призначення проголосували 242 депутати при мінімально необхідних 226. Оксана Маркарова – другий український міністр вірменського походження. Після подій на Майдані міністерство внутрішніх справ України очолює Арсен Аваков. Україна – друга після Франції європейська країна за чисельністю вірменської громади – близько 500 тисяч.

Оксана Маркарова – второй украинский министр армянского происхождения = [Оксана Маркарова – другий міністр з вірменським корінням в Україні] // Еркрас. – Ереван, 2018. – 23.11. (<http://www.yerkramas.org/article/146803/oksana-markarova---vtoroj-ukrainskij-ministr-armyanskogo-proisxozhdeniya>)

АНАЛІТИЧНА ТА ПРОГНОСТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

Дослідник Французького інституту міжнародних відносин Тетяна Кастуєва-Жан в інтерв'ю „Le Monde” аналізує цілі й завдання конфронтації між Україною і Росією. „Цей інцидент пов'язаний з тим, що офіційний статус Азовського моря, яке повинно бути доступним для українських кораблів, більше не відповідає дійсності, що склалася на місці. Москва фактично взяла його під контроль після будівництва Керченського мосту між Росією і Кримом. Вже починаючи з весни, Київ і Вашингтон викривають „повзучу анексію” Азовського моря Росією. Цей морський простір стає третім осередком російсько-українського конфлікту”, – відзначає експерт. „Американці, судячи з усього, краще відповідають українським очікуванням. У будь-якому разі, на таку думку наводить заява Дональда Трампа про те, що ”йому не подобається ця агресія,, і що він має намір скасувати свою зустріч зі своїм російським колегою Володимиром Путіним, спочатку заплановану в рамках саміту G20. Еволюція позиції Дональда Трампа, здавалося б, який прагнув до нормалізації відносин з Москвою після свого приходу до влади, є поганим знаком для росіян ”, – підкреслює Кастуєва-Жан.

Kaval, Allan. Tensions en mer Noire : „Il y a à Moscou une attitude décomplexée par rapport à la puissance” = [Напруженість в Чорному морі: „Москва поводить без комплексів у питаннях застосування сили”] / А. Kaval // Le Monde. – Paris, 2018. – 28.11. (https://www.lemonde.fr/international/article/2018/11/28/ukraine-il-y-a-a-moscou-une-attitude-decomplexee-par-rapport-a-la-puissance_5389900_3210.html?xtmc=russie&xtcr=7)

Незважаючи на всі труднощі, які Україні приніс Євромайдан, український народ переконаний, що революція 2013-2014 років була необхідна. Про це заявила тимчасово повірена у справах України в Латвії Аліса Подоляк. „Незважаючи на те, що бажання українського народу інтегруватися з ЄС було не сприйняте Росією, українське суспільство вважає, що ця революція була потрібна. Євромайдан відбувся в критичний момент для держави і привів до багатьох внутрішніх змін. За ці п'ять років Україна зробила набагато більше, ніж за всі попередні 22 роки своєї незалежності”, – сказала Подоляк.

Український дипломат в Риге: Євромайдан изменил Украину! = [Український дипломат у Ризі: Євромайдан змінив Україну!] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 22.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/nasha-latvija/2018/11/22/ukrainskiy-diplomat-v-rige-obshchestvo-dosih-por-ocharovano-evromaydanom>)

„На тлі посилення напруженості між Росією і Україною багато спостерігачів починають міркувати, як могла б виглядати війна між двома країнами”, – пише Newsweek. „Експерти згодні в тому, що в разі відкритого військового наступу Росії в Україну все міжнародне співтовариство має згуртуватися і чинити тиск на Росію з тим, щоб вона відвела свої сили”, – зазначає видання. „Це обернеться катастрофою для Росії – в зв'язку з ростом військових можливостей України, а також тому, що це може призвести до нових санкцій з боку Заходу, – заявив Newsweek Марк Симаківський, експерт по Росії у вашингтонській організації Атлантична рада.

Maza, Cristina. Russia vs. Ukraine War: This Is How West Would Respond to Russian Invasion = [Можлива війна Росії і України: як повинен реагувати Захід] / С. Maza // Newsweek. – New York, 2018. – 27.11. (<https://www.newsweek.com/russia-vs-ukraine-war-how-west-would-respond-russian-invasion-1233624>)

Тертя в районі Азовського моря наростали кілька місяців, відзначає видання. Автор перераховує кілька передбачуваних резонів, за якими Росія вирішила перейти від слів до справи зараз, а не місяцем раніше, коли схожа група українських кораблів пройшла в Азовське море. По-перше, розгорання конфлікту в річницю Майдану 2013-2014 і Голодомору 1932-1933 років, могло викликати роздратування спільноти. По-друге, заяви Заходу на знак підтримки і з обіцянки військових підкріплень, можливо, спонукали Кремль повернутися до традиційної політики асиметричних дій, щоб противники гарненько подумали, перш ніж глибше втягуватися в події. Зниження рейтингу президента, можливо, спонукало його адміністрацію відродити образ України яка погрожує, підкреслює автор. Західні публіцисти, які підтримують Україну, висунули іншу гіпотезу, що це спроба послабити адміністрацію Порошенка і спровокувати нестабільність перед президентськими виборами.

Carroll, Oliver. Why Russia seizing Ukraine's warships could prove convenient for both countries' leaders : Analysis: Poroshenko and Putin may both benefit from Sunday's militaristic turn in the Azov Sea = [Чому захоплення Росією військових кораблів України, може виявитися зручним для лідерів обох країн. Аналіз: Порошенко і Путін обидва можуть скористатися мілітаристським поворотом в Азовському морі] / О. Carroll // The Independent. – London, 2018. – 26.11. (<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/russia-ukraine-ships-vessels-crimea-kerch-strait-putin-poroshenko-azov-sea-a8651526.html>)

Військовий аналітик CNN, генерал-полковник армії США у відставці Марк Хертлінг прокоментував конфронтацію в Україні: нинішня ситуація – це логічне продовження погроз Москви. Зокрема, він наголосив, що Росія намагається закрити для українських кораблів доступ до їх ключових портів в Азовському морі й тим самим вплинути на здатність України вести нормальну торгівлю і здійснювати поставки між західною і східною частинами країни. Автор наголошує, що „спроби перешкодити Україні вести торгівлю неприйнятні й вони відбуваються у дуже неприємний зі стратегічної точки зору момент, який, безумовно, дуже вигідний Путіну: Європа зараз перебуває, в хаосі: у Великобританії – Вегхіл, на вулицях Франції зараз заворушення. А в США, особливої уваги подіям, що відбуваються з незалежною державою Україна, схоже, не приділяють”, – констатує автор.

CNN: инцидент в Керченском проливе произошёл в неудобное для ЕС и США время = [CNN: інцидент в Керченській протоці стався в незручний для ЄС і США час] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/26/cnn-incident-v-kerchenskom-prolive-proizoshyol-v-neudobnoe-dlya-es-i-ssha-vremya>)

На думку редактора огляду, серія аналітичних висновків, що підкріплюють щорічний прогноз аналітичної компанії „Стратфор” на 2019 рік, покликані забезпечити більш ґрунтовний і поглиблений аналіз ключових подій американо-

російського протистояння в майбутньому році. У центрі суперництва двох держав у Східній Європі знаходиться Україна, на території якої вже п'ятий рік триває конфлікт. Вашингтон зіграв важливу роль в підтримці Києва з політичної та економічної точок зору, а також з точки зору безпеки в його боротьбі проти підтримуваних Росією сепаратистів на сході України. Сполучені Штати вже надають Україні підтримку в сфері безпеки. У майбутньому році США можуть збільшити продажі зброї Україні і допомогти зусиллям Києва зміцнити його військово-морський флот в Азовському морі, який став потенційною гарячою точкою в протистоянні України з Росією. Такий розвиток подій підірве переговорний процес, який базується в столиці Білорусі Мінську і покликаний покласти край українського конфлікту, що робить малоімовірним його врегулювання та розгортання миротворців ООН на сході України в наступному році.

США сосредоточат усилия на граничащих с Россией районах = [США зосередять зусилля на районах, що межують з Росією] // Диалог: Таджикистан и мир. – Душанбе, 2018. – 25.11. (<http://www.dialog.tj/news/stratfor-ssha-ssha-sosredotochat-usiliya-na-granichashchikh-s-rossiej-rajonakh>)

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА

В інтерв'ю Bild Президент України говорить про агресію з боку Росії і своїх надіях, пов'язаних з Німеччиною. „Ситуація 2014 року повторюється: Путін хоче анексувати ще одну частину території України і веде себе при цьому точно так же, як чотири роки тому”, – зазначає співрозмовник Bild. – І ми сподіваємося, що держави НАТО готові відправити військові кораблі в Азовське море, щоб підтримати Україну і забезпечити безпеку. Якщо Путін відведе свої війська від кордону, ми тут же скасуємо військовий стан. На жаль, мало надій на те, що Росія зупинить свою агресію”. „Німеччина є одним з найближчих союзників України, – зауважує Порошенко. Канцлер – великий друг України. У 2015 році вона вже врятувала нашу країну мінськими переговорами, і тепер ми сподіваємося на те, що разом з нашими союзниками вона ще раз нас підтримає”, – відзначив на закінчення Президент України.

Ronzheimer, Paul. Krim-Konflikt : Wir brauchen sofort weitere Sanktionen gegen Putin = [Кримський конфлікт: Нам потрібні подальші санкції проти Пуміна негайно] / P. Ronzheimer // Bild. – Berlin, 2018. – 29.11. (<https://www.bild.de/politik/inland/politik-inland/interview-mit-praesident-poroschenko-glauben-sie-putins-luegen-nicht-58710576.bild.html>)

Президент Латвії знаходився в Україні з робочим візитом і взяв участь у жалобних заходах, присвячених 85-м роковинам Голодомору 1932-1933 рр. „Ми розуміємо вашу біль. І ми тут, щоб бути разом з друзями. Ми були і будемо адвокатом України на міжнародному рівні й підтримуємо ваше прагнення стати частиною ЄС і НАТО. Разом ми будемо сильнішими і зможемо протистояти викликам сучасності. Україна служить для нас хорошим прикладом досягнення своєї мети. Ви в такій важкій ситуації – анексія Росією Криму, присутність російських військ на українській території, невиконання Росією домовленостей (щодо досягнення миру). І ми бачимо, наскільки хоробро ви боретеся з силою, яка здається більшою. Ви

показали, як багато можна зробити, якщо цілеспрямовано працювати”, – сказав президент Латвії.

Вейоніс: Україна – пример всему миру! = [Вейоніс: Україна – приклад всьому світу!] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 25.11. (https://vesti.bb.lv/statja/politika/2018/11/25/veyonis-ukraina-primer-vsemu-miru)

Петро Порошенко вручив Президенту Латвійської Республіки Раймондсу Вейонісу орден князя Ярослава Мудрого I ступеня. „Я дуже радий вітати президента Латвії в Києві, в Україні. Велика честь сьогодні вручити найвищу державну нагороду України – Орден Ярослава Мудрого I ступеня за величезний вагомий внесок пана президента в розвиток і зміцнення партнерських дружніх відносин між Україною і Латвією”, – сказав Петро Порошенко на спільній прес-конференції за підсумками двосторонніх переговорів. Глава держави також привітав президента Латвії і весь латвійський народ з 100-річчям від Дня незалежності і проголошення Латвійської Республіки. Петро Порошенко зазначив, що український і латвійський народи завжди поруч, підтримують один одного, підтримують суверенітет, територіальну цілісність, незалежність двох держав.

Порошенко наградил президента Латвии орденом Ярослава Мудрого = [Порошенко наградил президента Латвии орденом Ярослава Мудрого] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 24.11. (https://vesti.bb.lv/statja/politika/2018/11/24/poroshenko-nagradil-prezidenta-latvii-ordenom-yaroslava-mudrogo)

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан заявив, що результати президентських виборів для угорського керівництва стануть показником того, чи буде продовжена нинішня політика щодо України. Керівництво Угорщини прагне показувати реальну турботу про діаспору. І українські внутрішньополітичні процеси дали уряду В. Орбана дуже зручну для цього тему. Українська тема, як вважає автор статті, важлива для правлячої в Угорщині партії в контексті виборів до Європарламенту, які відбудуться в 2019 році.

Воля, Владимир. Венгрия манипулирует Украиной. Страна стала удобным „мальчиком для битья” = [Угорщина маніпулює Україною. Країна стала зручним „хлопчиком для биття”] / В. Воля // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 23.11. (https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/23/vengriya-manipuliruet-ukrainoy-strana-stala-udobnym-malchikom-dlya-bitya)

Виконуючий обов'язки президента Інтерполу Кім Чон Ян з Південної Кореї обраний новим главою цієї організації. Одним з кандидатів на пост президента Інтерполу був росіянин Олександр Прокопчук. Глава МВС України Арсен Аваков заявляв, що Київ розгляне питання про призупинення членства в організації, в разі обрання президентом Інтерполу представника Росії. Україна високо оцінила підсумки виборів: „Кандидат від Росії був звільнений. Ця битва була виграна”, – написав у Твіттері міністр внутрішніх справ України Арсен Аваков.

Interpol ernennt Südkoreaner Kim Jong Yang zu neuem Präsidenten = [Інтерполу призначили нового президента – Кім Чон Яна з Південної Кореї] // Der Tagesspiegel. – 22.11.2018. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/nach-streit-um-kandidaten-interpol-ernennt-suedkoreaner-kim-jong-yang-zu-neuem-praesidenten/23661362.html>)

На щорічній конвенції Інтерполу делегати від країн-учасниць будуть обирати президента організації. Організацію може очолити колишній голова міністерства внутрішніх справ Росії Олександр Прокопчук. „Україна вже пригрозила, що полишить Інтерпол, якщо Прокопчук стане президентом організації. США і їхні союзники повинні вчинити так само. Західні демократії досі забезпечують 80% щорічного бюджету Інтерполу. Ці гроші краще витратити на фінансування нової правоохоронної організації, яка буде карати чиновників з корумпованих авторитарних країн, а не обирати їх на лідерські позиції”, – наголошується в статті. Сам факт того, що кандидатуру Прокопчука серйозно розглядають, вказує на те, наскільки прогнів Інтерпол зсередини.

Don't Let Russia Lead Interpol = [Україна пригрозила вийти з Інтерполу, і США повинні зробити те саме] // Bloomberg. – New-York, 2018. – 20.11. (<https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2018-11-20/interpol-russian-leadership-would-be-a-disaster>)

Російський генерал-майор МВС РФ Олександр Прокопчук не зміг зайняти пост президента Інтерполу. 60,5% країн-членів організації підтримали південнокорейського кандидата Кім Чен Яна, за пана Прокопчука проголосували 39,5%. Голосуванню передували заяви України, США, Великої Британії та Литви про те, що обрання росіянина загрожує „політизацією” Інтерполу, а його висунення – „те саме що поставити лисицю на чолі курника”. Київ і Вільнюс при цьому погрожували виходом з організації в разі призначення пана Прокопчука. Перемогу Кім Чен Яна західні країни розцінюють як „виграну битву”, в Росії ж подію вважають результатом тиску США на інші країни.

Мареева, Екатерина. Главой Интерпола стал южнокорейский кандидат : Против избрания российского представителя проголосовали западные страны = [Главою Інтерполу став південнокорейський кандидат. Проти обрання російського представника проголосували західні країни] / Е. Мареева, Я. Соколовская // Коммерсантъ. – М., 2018. – 21.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3806032>)

У Вашингтоні відбулося засідання Комісії стратегічного партнерства Україна–США. За підсумками цього заходу було ухвалено Спільну заяву, в якій основне місце було відведене Москві. Причому вона постає, як вважає автор, у вкрай негативному світлі, що напередодні можливої зустрічі в Буенос-Айресі між президентами США і , що ускладнить переговорний процес. Перше на що слід звернути увагу, на думку автора, це факт повної ідентичності позицій США і України з приводу всього, що стосується Росії і конфлікту на Донбасі.

Денисов, Денис. Подножка от Киева : Политолог Денис Денисов – о том, как Украина нагнетает обстановку в преддверии встречи Владимира Путина и Дональда Трампа = [Підніжка від Києва. Політолог Денис Денисов – про те, як Україна нагнітає

обстановку напередодні зустрічі Володимира Путіна і Дональда Трампа] / Д. Денисов // Известия. – М., 2018. – 19.11. (<https://iz.ru/813782/denis-denisov/podnozhenka-ot-kieva>)

Сполучені Штати і Україна вважають за необхідне подальше зміцнення можливостей Києва щодо протистояння „російській агресії”, повідомив американський Держдепартамент. „Обидві сторони наголосили на необхідності продовження нарощування здібностей України щодо протистояння російській агресії і важливість Мінських угод для припинення агресії Росії”, – йдеться в спільній заяві держсекретаря США Майка Помпео і міністра закордонних справ України Павла Клімкіна. Заява була поширена держдепом США за підсумками засідання двосторонньої комісії зі стратегічного партнерства, що відбувся у Вашингтоні. США і Україна за підсумками засідання комісії прийняли рішення про створення трьох двосторонніх робочих груп: з безпеки і протистояння російській агресії, з питань правопорядку та гуманітарних питань, з економіки і енергетики.

США підтвердили Україні готовність зберігати антиросійські санкції = [США підтвердили Україні готовність зберігати антиросійські санкції] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 19.11. (<https://rus.postimees.ee/6456753/ssha-podtverdili-ukraine-gotvnost-sohranyat-antirossiyskie-sankcii>)

У своєму інтерв'ю польському виданню экс-президент України Віктор Ющенко розмірковує з приводу українсько-польських відносин, які одразу після Помаранчевої революції були надзвичайно теплими. Віктор Ющенко підкреслює, що напружені стосунки двох братніх країн, які мали місце за останні два роки – „це успіх Москви, результат діяльності Кремля”.

Dzierżanowski, Marcin. Juszczenko dla „Wprost”: O niepodległość Ukrainy Bandera walczył tymi samymi metodami, co Piłsudski o Polskę = [Ющенко для „Wprost”: За незалежність України Бандера боровся тими ж методами, що і Пілсудський для Польщі] / M. Dzierżanowski // Wprost. – Warszawa, 2018. – 18.11. (<https://www.wprost.pl/tylko-u-nas/10169357/juszczenko-dla-wprost-o-niepodleglosc-ukrainy-bandera-walczył-tymi-samymi-metodami-co-pilsudski-o-polske.html>)

Посол України в Чехії Євген Перебийніс в інтерв'ю виданню „Деніка Н” попередив чеських політиків, які без відома Києва приїжджають до Криму, що вони роблять не тільки проступок, але і кримінальний злочин. Він зазначив, що за чотири роки Україні вдалося зробити те, на що у інших країн робиться десятиліттями, що країна навчилася жити без російського газу і пояснив, чого насправді боїться Путін.

Procházková, Petra. Ukrajinstí delníci postavili Česko, zasloužili by pomník. Nejsme ale divoký stát a zdroj levné pracovní síly, říká velvyslanec = [Українські робітники відбудували Чехію і заслуговують пам'ятника. Але ми не дика держава і не джерело дешевої робочої сили, вважає посол] / P. Procházková, L. Prchal // Deník N. – Prague, 2018. – 18.11. (<https://denikn.cz/15626/ruskym-plynem-uz-se-na-rozdil-od-evropy-vydirat-nenechame-naucili-jsme-se-zit-bez-nej-rika-ukrajinsky-velvyslanec/?ref=list>)

Глава зовнішньополітичного відомства ЄС Федеріка Могеріні попередила, що Європа може розглянути „цільові заходи” в ситуації, що склалася в Азовському морі, причому в якості претензій Москві пред’являються „надмірні інспекції” судів російськими прикордонниками. Також, за словами Федеріки Могеріні, європейська влада вивчає заходи підтримки тих українських регіонів, які мають відношення до процесів на Азові. Глава європейської дипломатії отримала підтримку з боку Великої Британії, чие МЗС виступило із заявою, в якій закликала Росію „припинити затримувати або заважати доступу судів в Азовському морі”.

Алкснис, Ирина. Конфликт в Азовском море – головная боль Европы = [Конфлікт в Азовському морі – головний біль Європи] / И. Алкснис // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 22.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/22/konflikt-v-azovskom-more-golovnaya-bol-evropy>)

НАТО

За останні кілька днів Азовське море, стало епіцентром „драматичного конфлікту” між Росією і Україною, пише колишній верховний головнокомандувач Об’єднаними збройними силами НАТО в Європі адмірал Джеймс Ставрідіс у статті для Time. За його словами, коріння цього конфлікту йдуть в 2014 рік, коли Росія приєднала Кримський півострів. Він зазначає, що Росії необхідно забезпечити безпеку каналів зв’язку між своєю основною територією і півостровом, і найпростіше це зробити, встановивши контроль над Керченською протокою. Ставрідіс зазначає, що Трамп повинен твердо заявити про те, що США підтримують Україну за всіма пунктами, включаючи надання потужних оборонних озброєнь. Обама на це не зважився, і це додало сміливості Росії, а команда Трампа виявилася жорсткіша з цього питання, нагадує автор статті. В цілому, на його думку, співпраця України з НАТО в даній ситуації грає особливо важливу роль.

Адмірал Ставрідіс призвал США дать отпор Путину = [Адмірал Ставрідіс закликав США дати відсіч Путіну] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 27.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/27/admiral-stavridis-prizval-ssha-dat-otpor-putinu>)

Лідер Національного руху „Воевод” Микола Паскару, виступаючи в програмі „Принципи з Андрієм Андрієвським” і коментуючи ініціативу президента Франції Емануеля Макрона щодо створення єдиної загальноєвропейської армії Європейського Союзу, заявив, що „було б ідеально, щоб у Євросоюзу з’явилася власна армія, адже ми бачимо, що США вигідний сплеск емоцій і конфліктів в Україні, тому що це трохи „напружує” країни Європейського континенту, і США змушують їх платити за свою безпеку НАТО”.

Мнение: Общая армия позволит ЕС защищать свои интересы, а не НАТО = [Точка зору: Спільна армія дозволить ЄС захищати свої інтереси, а не НАТО] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 24.11. (<https://noi.md/ru/politika/mnenie-obshhaya-armiya-pozvolit-es-zashhishhati-svoi-interesy-a-ne-nato>)

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВІДНОСИНИ

Україна заборонила дорослим російським чоловікам в’їжджати в країну в умовах різкої ескалації напруженості між двома країнами після воєнного зіткнення, що викликало побоювання щодо розширення конфлікту. Президент України Петро

Порошенко заявив, що російським чоловікам у віці від 16 до 60 років буде заборонено в'їзд „для запобігання формуванню приватних російських армій, які насправді складаються з російських військовослужбовців”, через день після попередження про те, що Москва може готувати новий військовий наступ.

Olearchyk, Roman. Ukraine bans adult Russian men from entering the country : President seeks to stop formation of private armies as tensions rise after naval clash = [Україна забороняє дорослим російським чоловікам в'їжджати в країну. Президент прагне припинити формування приватних армій, оскільки зросла напруга після морського зіткнення] / R. Olearchyk, H. Foy // Financial Times. – London, 2018. – 30.11. (<https://www.ft.com/content/0b9bd238-f479-11e8-9623-d7f9881e729f>)

Захоплення Росією трьох українських військово-морських кораблів та їх екіпажів біля узбережжя Криму підкинуло ЄС новий геополітичний головний біль саме тоді, коли він глибоко погруз в проблемах Brexit і має мало можливостей для вирішення ще однієї кризи на іншому його кордоні, зазначає автор публікації. Урсула фон дер Лейєн, міністр оборони Німеччини, звинуватила Росію у порушенні міжнародних права „правил, яких ми всі повинні дотримуватися”. Вона додала, що „здоровомисляче” міжнародне співтовариство повинно об'єднатися у відповідь на це морське зіткнення.

Foy, Henry. The Ukraine test : Russia's seizure of Ukrainian ships is a geopolitical headache that comes as the EU is deep in the morass of Brexit = [Український тест. Захоплення росіянами українських кораблів є геополітичним головним болем, що виник коли ЄС глибоко перебуває у болоті Brexit] / H. Foy // Financial Times. – London, 2018. – 28.11. (<https://www.ft.com/content/79f066de-f2c8-11e8-9623-d7f9881e729f>)

Автори публікації аналізують військовий конфлікт між Україною та Росією та його наслідки. На їх думку, захоплення трьох бойових кораблів, які намагалися пройти через морську протоку, надіслало чітке повідомлення, що російський президент Володимир Путін шукає шляхи підвищення економічного тиску на сусідню Україну. Детальна інформація про воєнні сутички, внаслідок яких російські кораблі обстріляли українські судна, перш ніж захопити їх та 24 членів екіпажів, є суперечливою. Але цей інцидент викликав побоювання на заході про поглиблення конфлікту між Києвом та Москвою, що підштовхне війну на сході України. Петро Порошенко попередив, що морське зіткнення могло б стати приводом для більш широкого військового нападу з боку російських сил і ввів у відповідь військовий стан на прикордонних територіях.

Foy, Henry. Vladimir Putin seeks increased stranglehold over Ukraine : Analysts say naval dispute shows Moscow's desire to cut off Kiev's trade routes = [Володимир Путін прагне посилити блокаду України. Аналітики кажуть, що морська суперечка показує бажання Москви відрізати торгові шляхи Києва] / H. Foy, R. Olearchyk // Financial Times. – London, 2018. – 28.11. (<https://www.ft.com/content/6e8acbd2-f30d-11e8-ae55-df4bf40f9d0d>)

Маленька протока спровокувала великий конфлікт: після зіткнення в Азовському морі Росія і Україна все більше підвищують градус риторики. Про те, які інтереси переслідує кожна зі сторін, розповів у інтерв'ю німецькому виданню Stern

експерт по Східній Європі Штефан Майстер. „Мене це не дуже здивувало так, як Росія вже кілька місяців систематично нарощує свій військовий потенціал в Керченській протоці і в Азовському морі. В останні місяці з російської сторони був цілий ряд провокацій. Це означає, що ознаки ескалації вже були присутні, а в цьому інциденті була досягнута лише нова кульмінація, яка по суті була передбачувана”, – вважає експерт. „Росія хоче відрізати українські території навколо Маріуполя і Бердянська від морського шляху і тим самим послабити цей регіон і Україну в цілому. Є припущення, що російське керівництво ще не повністю відмовилося від ідеї сухопутного моста в Крим, у зв'язку з чим контроль над протокою і Азовським морем набуває особливого значення”, – зазначив Майстер. Євросоюз, на думку експерта, міг би ввести санкції проти Росії через провокації в Азовському морі, проте такі країни, як Італія, Австрія або Угорщина, не схвалюють подібні заходи.

Meister, Stefan. Osteuropa-Experte Stefan Meister: „Die russische Seite bereitet die Eskalation systematisch vor” = [Експерт з півдня Східної Європи: „Російська сторона систематично готує ескалацію”] / S. Meister // Stern. – Hamburg, 2018. – 28.11. (<https://www.stern.de/politik/ausland/russland-ukraine-konflikt---die-russische-seite-bereitet-die-eskalation-systematisch-vor--8466052.html>)

Головний редактор українського агентства BlackSeaNews Андрій Клименко, аналізуючи конфлікт в Азовському морі та пославшись на заплановані президентські і парламентські вибори в Україні вважає, що „це один з елементів гібридної війни. Для того, щоб ми визнали Крим російським”. В Україні побоюються, що Росія взагалі може перекрити прохід через Керченську протоку для судів, які хочуть пройти по Азовському морю в українські порти. Друге побоювання полягає в тому, що Росія може повторити на Чорному морі те, що вже робиться на Азовському. В цьому випадку гострий конфлікт неминучий. Українські експерти вже припустили, що в такому разі Київ повинен буде попросити захисту у флота НАТО.

Пийрсалу, Янус. Опасные игры России и Украины в Азовском море = [Небезпечні ігри Росії і України в Азовському морі] / Я. Пийрсалу // День за днем. – Таллінн, 2018. – 28.11. (<https://rus.postimees.ee/6464464/opasnye-igry-rossii-i-ukrainy-v-azovskom-more>)

Після морського зіткнення росіяни та українці перекладають відповідальність один на одного. Це може бути вигідно правителям обох країн”, – вважає журналіст Frankfurter Rundschau Штефан Шолль. „Тим не менш, російські аргументи сумнівні з точки зору міжнародного права, – зазначає Шолль. – За даними Москви, три українських кораблі, які йшли з Одеси, вже проходячи через Чорне море, постійно порушували 12-мильну зону Росії біля узбережжя Криму. Однак ні Україна, ні більшість країн-членів ООН не визнають анексію півострова Росією, а значить і її претензії на панування в прибережних водах,.. Олексій Мельник, експерт з безпеки з Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова вважає, що „стратегічна мета Росії – продовжувати дестабілізувати Україну”.

Scholl, Stefan. „Provokateure” gegen „Aggressoren“ = [„Провокатори” проти „агресорів”] / S. Scholl // Frankfurter Rundschau. – Frankfurt am Main, 2018. – 27.11. (<http://www.fr.de/politik/ukraine-und-russland-provokateure-gegen-aggressoren-a-1627906,0#artpager-1627906-1>)

Захоплення української військової флотилії Росією в Керченській протоці знову посилює побоювання щодо відкритого конфлікту між Москвою та Києвом, відносини між якими залишаються напруженими після анексії цього півострова Кремлем у 2014 році. Український парламент проголосив воєнний стан на місяць, тоді як Москва заявила, що кораблі були перехоплені, ігноруючи попередження, і що вони знаходяться в територіальних водах Росії. НАТО вимагає, щоб Кремль випустив ці три кораблі і нагадав, що всі дії мають „наслідки”.

Bonet, Pilar. Ucrania aprueba la ley marcial tras el choque naval con Rusia : La OTAN exige a Moscú que libere los barcos ucranios que apresó el domingo en el estrecho de Kerch = [Україна затвердила воєнний стан після зіткнення в морі з Росією: НАТО вимагає, щоб Москва звільнила українські кораблі, які вона захопила в Керченській протоці] / P. Bonet // El País. – Madrid, 2018. – 27.11. (https://elpais.com/internacional/2018/11/26/actualidad/1543234367_831120.html)

Україна та Росія зіткнулися в найнебезпечнішій кризі останніх років після захоплення українських кораблів. Цей інцидент являє собою „новий етап” в „російській агресії” проти України, за словами Президента України Петра Порошенка, який, під час телевізійної заяви, сказав, що підписав указ про встановлення надзвичайного стану. Новий виток напруги між двома народами з’явився після того, як російські військово-морські сили захопили три українських військових судна (два патрульних катери та один буксир, загалом близько 24 матросів на борту). Москва виправдовувала цю дію, заявивши, що вони діяли „в суворій відповідності” з „міжнародним правом”.

Colás, Xavier. Rusia y Ucrania rozan la guerra = [Росія та Україна торкаються війни] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2018. – 27.11. (<https://www.elmundo.es/internacional/2018/11/27/5bfc456ce2704e1e588b4599.html>)

Біля узбережжя Криму загострюється конфлікт між Україною і Росією. Київ мобілізує війська. Президенту Росії Путіну може бути вигідний цей небезпечний конфлікт, констатує кореспондент німецької Die Welt Павло Локшин. Відкриття Керченського моста очікуваного пропагандистського ефекту не принесло, тому, з точки зору Кремля, „конфронтація не завадить”. Рейтинг, однак, хвилює не тільки Путіна, вважає автор. „В Україні вибирають президента – шанси на перемогу чинного глави держави не надто високі. Згідно з опитуваннями, на сьогодні Порошенко може розраховувати на друге або третє місце – лідирує його найсерйозніший конкурент, Юлія Тимошенко”, – зауважує автор статті.

Lokshin, Pavel. Die Eskalation im Schwarzen Meer kommt nicht nur Putin sehr gelegen = [Ескалація в Чорному морі зручна не тільки для Путіна] / P. Lokshin // Die Welt. – Berlin, 2018. – 27.11. (<https://www.welt.de/politik/ausland/article184473704/Ukraine-Konflikt-eskaliert-Wem-der-Streit-im-Schwarzen-Meer-nuetzt.html>)

Генеральний штаб України оприлюднив комюніке, в якому заявив, що українська армія була переведена в повну боєготовність у зв’язку з проведенням

нічного засідання Ради Національної Безпеки та Оборони України та введенням в країні воєнного стану, оголошеного Президентом України Петром Порошенком.

Bartkiewicz, Artur. Ukraina: Wojsko w pełnej gotowości bojowej = [Україна: армія в повній бойовій готовності] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 26.11. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181129528-Ukraina-Wojsko-w-pelnej-gotowosci-bojowej.html>)

Україна та Росія повертаються до війни, і знову її імпульс починається у Криму. Президент України Петро Порошенко підписав указ про оголошення надзвичайного стану в районах країни, найбільш вразливих до нападу Росії після захоплення берегової охорони трьох українських військово-морських суден. Надзвичайний стан буде діяти до січня наступного року, хоча його можна скасувати в будь-який час, як пояснює Рада національної безпеки і оборони України. Цей президентський указ, який не обов'язково передбачає мобілізацію військ, отримав схвалення Верховної Ради.

Colás, Xavier. Ucrania declara el estado de excepción tras el ataque ruso a sus barcos = [Україна оголошує надзвичайний стан після нападу Росії на свої кораблі] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2018. – 26.11. (<https://www.elmundo.es/internacional/2018/11/25/5bfaf7a9ca4741bf218b4596.html>)

Морський інцидент між росіянами і українцями, що стався в Азовському морі, нагадав, що конфлікт між двома країнами не закінчений і в будь-який момент може спалахнути з новою силою. Дві війни на Донбасі (влітку 2014 року і на початку зими 2015 року) між українською армією і проросійськими повстанцями Луганської та Донецької областей (підтримуваних підпільною інтервенцією російських сил) привели до десяти тисяч загиблих. Цей конфлікт між православними братами-слов'янами, зі змішаними родинами, настільки ж абсурдний, як якщо б почалася війна між бретонцями і нормандцями. Підписані під заступництвом Франції та Німеччини Мінські угоди повинні були принести мир на Донбас, однак цього не сталося, констатує автор.

Girard, Renaud. Le dangereux pourrissement du conflit ukrainien = [Небезпечне ускладнення українського конфлікту] / R. Girard // Le Figaro. – Paris, 2018. – 26.11. (http://www.lefigaro.fr/vox/monde/2018/11/26/31002-20181126ARTFIG00307-renaud-girard-le-dangereux-pourrissement-du-conflit-ukrainien.php?redirect_premium)

На спеціальному засіданні Ради Безпеки ООН буде обговорюватися ситуація в Азовському морі, де російські військові кораблі напали на українські військові катери. Був обмін вогнем, пошкоджені українські підрозділи, поранені шість українських моряків. Після цього інциденту збройні сили України були переведені в повну бойову готовність. Верховна Рада має дискутувати щодо введення воєнного стану, запропонованого Президентом України Петром Порошенком.

Kazimierzczuk, Agnieszka. Rosja-Ukraina. Pilne posiedzenie RB ONZ : Na wniosek Rosji jeszcze dziś odbędzie się specjalne posiedzenie Rady Bezpieczeństwa ONZ = [Росія-Україна. Термінове засідання Ради Безпеки ООН. На прохання Росії сьогодні відбудеться

спеціальне засідання Ради Безпеки ООН] / A. Kazimierzuk // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 26.11. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181129530-Rosja-Ukraina-Pilne-posiedzenie-RB-ONZ.html>)

Президент України поставив свою країну на військові рейки з Росією, оскільки напруга щодо загального водного шляху переросла в кризу. Російське захоплення трьох невеликих українських військово-морських суден і 23 моряків – в тому числі не менше трьох поранених при стрільбі з російської сторони – було відкритим збройним конфліктом між двома сторонами з початку днів конфлікту в 2014 році, коли російський спецназ окупував Крим. Відкриття додаткового фронту на морі, навіть якщо Україна не мала реального військово-морського флоту, ввело нестійкий елемент в гібридну війну. Конфлікт між українськими солдатами проти сепаратистів, підтримуваних Росією на сході України, тягнеться майже п'ять років, де загинуло понад 10 тис. чоловік.

MacFarquhar, Neil. Russia-Ukraine Fight Over Narrow Sea Passage Risks Wider War = [Росія-Україна борються за вузькі морські проходи. Ризики більш масштабної війни] / N. MacFarquhar // The New York Times. – New York, 2018. – 26.11. (https://www.nytimes.com/2018/11/26/world/europe/russia-ukraine-kerch-strait.html?rref=collection%2Fsectioncollection%2FEurope&action=click&contentCollection=europe®ion=stream&module=stream_unit&version=latest&contentPlacement=6&pgtype=sectionfront)

„Збройна сутичка між Україною і Росією біля берегів Криму таїть в собі небезпеку ескалації. Для того щоб поставити Москву на місце, потрібен Захід – проте можливості обмежені”, – пише журналіст швейцарського видання Іво Мійнссен. „Конфронтація вибухонебезпечна”, – зазначає автор статті. Автор вважає, що Москва має намір використовувати Крим як „авіаносця”, щоб поширити свою владу на значну частину моря і НАТО має рішучіше підтримати українців за допомогою посиленого патрулювання і військової допомоги.

Mijnssen, Ivo. Russland schafft von der Krim aus Fakten – möglicherweise mit weitreichenden Folgen = [Росія ставить перед фактами – можливо, з далекосяжними наслідками] / I. Mijnssen // Neue Zürcher Zeitung. – Zürich, 2018. – 26.11. (<https://www.nzz.ch/international/russland-schafft-von-der-krim-aus-fakten-moeglicherweise-mit-weitreichenden-folgen-ld.1439559>)

Український військово-морський флот повідомив, що три кораблі – „Бердянськ”, „Нікополь” та „Яні Капу” – були захоплені росіянами в Керченській протоці. Перед цим вони були обстріляні. Президент України Петро Порошенко закликав парламент підтримати рішення Ради національної безпеки та оборони щодо введення воєнного стану. Рада Безпеки ООН також збереться з приводу збройного інциденту в Азовському морі.

Mikulski, Jakub. Rosyjskie siły specjalne zajęły trzy ukraińskie okręty. Poroszenko chce wprowadzić stan wojenny = [Російські спецпідрозділи захопили три українських кораблі. Порошенко хоче впровадити воєнний стан] / J. Mikulski // Rzeczpospolita. – Warsaw,

2018. – 26.11. (<https://www.rp.pl/Konflikt-na-Ukrainie/181129546-Rosyjskie-sily-specjalne-zajely-trzy-ukrainskie-okrety-Poroszenko-chce-wprowadzic-stan-wojenny.html>)

Під тиском звинувачень європейськими державами у порушенні міжнародних договорів та суверенітету України Росія відмовилася повернути два українських військових судна та буксир. Російські війська відкрили вогонь по екіпажу судна, захопили членів екіпажу після блокування Керченської протоки, яка з'єднує російську територію з Кримським півостровом. Цей інцидент спричинив новий спалах напруженості між двома країнами.

Rússia resiste a liberar navios, e presidente da Ucrânia decreta lei marcial : Europa pressiona Moscou a soltar marinheiros após ataque e detenções na disputada área da Península da Crimeia = [Росія відмовляється випускати кораблі, а Президент України вводить військове положення: Європа вимагає від Москви випустити моряків після нападу та арешту у спірному районі Кримського півострова] // O Globo. – Rio de Janeiro, 2018. – 26.11. (<https://oglobo.globo.com/mundo/russia-resiste-liberar-navios-presidente-da-ucrania-decreta-lei-marcial-23260481>)

Україна підняла свої Збройні сили в очікуванні посилення напруженості з Росією внаслідок інциденту, який торкнувся кораблів обох країн біля кримського узбережжя. Після цього інциденту збройні сили України були переведені в повну бойову готовність. Верховна Рада погодилася з введенням військового стану в країні.

Ucrania pone en alerta a su Ejército tras la escalada naval con Rusia = [Україна підсилює свою армію після морських ескалацій з Росією] // Público. – Madrid, 2018. – 26.11. (<https://www.publico.es/internacional/crimea-ucrania-pone-alerta-ejercito-escalada-naval-rusia.html>)

„Sueddeutsche Zeitung”, коментуючи українсько-російський конфлікт в Азовському, наголошує, що Керченська протока стала напруженою геостратегічною точкою. На думку видання, нова напруга з Росією може принести чинному Президенту України більшу підтримку виборців. Для Кремля загострення конфлікту з Україною також вигідне. Адже російський режим втратив значну частину колишньої довіри і підтримки. Більшість росіян почали помічати власні соціальні проблеми: в системі охорони здоров'я, а також в пенсійній і освітній сферах. Новий напружений конфлікт з Україною може допомогти Володимиру Путіну відволікти росіян від всього цього.

Ukraine und Russland – Eskalation an der Krim : Krim-Konflikt Eine Meerenge wird zum gefährlichen Nadelöhr = [Україна та Росія – ескалація в Криму. Кримський конфлікт: Протока стає небезпечним місцем] // Sueddeutsche Zeitung. – München, 2018. – 26.11. (<https://www.sueddeutsche.de/politik/krim-ukraine-russland-1.4227045>)

Президент України Петро Порошенко заявив, що „останні дії Російської Федерації проти кораблів ВМС України є актом агресії, спрямованим на цілеспрямовану ескалацію”. Після надзвичайного засідання Ради національної безпеки і оборони України Порошенко запропонував Верховній Раді розглянути

введення воєнного стану в країні. Цей захід здатний привести до розриву дипломатичних відносин з Росією, встановлення надзвичайного стану і навіть відстрочки президентських виборів.

Vitkine, Benoît. La Russie capture trois navires ukrainiens en mer Noire = [Росія відкриває вогонь і затримує українські кораблі в Чорному морі] / B. Vitkine // Le Monde. – Paris, 2018. – 26.11. (https://www.lemonde.fr/europe/article/2018/11/25/l-ukraine-accuse-la-russie-d-avoir-tire-sur-ses-navires-en-mer-d-azov_5388475_3214.html)

Євросоюз покладає на Росію відповідальність за загострення ситуації в Азовському морі і може прийняти проти неї заходи вже „в найближчі тижні або дні”. Про це заявила глава дипломатії ЄС Федеріка Могеріні, зазначивши: „надмірні інспекції” в акваторії зачіпають європейські судна, що збільшує вартість доставки вантажів в Україну. Україна стурбована тим, що РФ „насихує” море військовими кораблями і, на її думку, „відпрацьовує систему блокади українських морських портів”. Росія, в свою чергу, підкреслює, що закони не порушує, огляди проводить з метою безпеки всіх зацікавлених сторін і „нарощувати міць” в Азові не планує.

Мареева, Екатерина. Евросоюз взволнован Азовским морем : Россию могут наказать за „чрезмерные инспекции” судов в акватории = [Євросоюз схвилюваний Азовським морем. Росію можуть покарати за „надмірні інспекції” судів в акваторії] / Е. Мареева, Я. Соколовская // КоммерсантЪ. – М., 2018. – 21.11. – (<https://www.kommersant.ru/doc/3805634>)

Росія в черговий раз продемонструвала готовність використовувати військову силу для досягнення своїх політичних цілей, заявив командувач Силами оборони Естонії Ріхо Террас. Так він прокоментував в ефірі ETV інцидент у Керченській протоці. Він також не виключив, що Росія тисне на Україну з метою подальшого захоплення Маріуполя.

Террас не исключил попытки захвата Россией еще одной территории Украины = [Террас не виключив спроби захоплення Росією ще однієї території України] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 28.11. (<https://rus.postimees.ee/6464502/terras-ne-isklyuchil-popytki-zahvata-rossiey-eshche-odnoy-territorii-ukrainy>)

Автор вважає, що закриття виходу в Азовське море для українських судів – частина масштабного російського плану. Один з його елементів – ізоляція Маріупольського порту, щоб паралізувати економіку на південному сході України. Це підніме температуру української політики, але, що ще важливіше, це дипломатична авантюра, що піддає випробуванню рішучість не України, а Заходу. Ситуація може виправитися. Лунають розмови про додаткові санкції. У США конгресу, безсумнівно, є що сказати, щоб чинити тиск на уряд. Росія повинна буде дати звіт про свої дії в Раді безпеки ООН. Всього цього дуже мало і все воно безнадійно спізнюється. Кремль засвоїв однозначний урок: Захід роз'єднаний і занадто повільно реагує.

Лукас, Эдвард. Эдвард Лукас: Россия на Азовском море испытывает решимость Запада = [Едвард Лукас: Росія на Азовському морі випробовує рішучість Заходу] / Э. Лукас

// *День за днем. – Таллінн, 2018. – 27.11. (https://rus.postimees.ee/6463544/edvard-lukas-rossiya-na-azovskom-more-ispytyvaet-reshimost-zapada)*

Автор повідомляє, що влада Вінниці з найбільшим завзяттям з усіх українських областей почала вводити воєнний стан на своїй території. Про це поінформував журналістів голова місцевої облдержадміністрації Валерій Коровій. Зокрема, він закликав всіх журналістів і блогерів молдовської держави уважно відслідковувати ситуацію на кордоні та повідомляти про інциденти як в правоохоронні органи, так і журналістів засобів масової інформації.

Медведев, Александр. Лагерь „Правого сектора” вновь появится на границе с Молдовой = [Табір „Правого сектора” знову з’явиться на кордоні з Молдовою] / А. Медведев // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. – 27.11. (http://www.vedomosti.md/news/lager-pravogo-sektora-vnov-poyavitsya-na-granice-s-moldovoj)

Естонія чекає від Росії негайного звільнення захоплених у Керченській протоці українських кораблів і військовослужбовців, а також кроків по зниженню напруги, заявив прем’єр-міністр Юрі Ратас після засідання урядової комісії безпеки.

Ратас: Эстония ждет от России снижения напряжения в отношениях с Украиной = [Ратас Естонія чекає від Росії зниження напруги у відносинах з Україною] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 27.11. (https://rus.postimees.ee/6463349/ratas-estoniya-zhdet-ot-rossii-snizheniya-napryazheniya-v-otnosheniyah-s-ukrainoy)

Розширення російсько-українського конфлікту на Азовське море – це саме той вид ескалації, який передував усім катаклізмам у Європі в минулому. Про це пише Саймон Дженкінс на сторінках „The Guardian”. Коли Україна обрала прозахідну владу в 2014-му, Москва влаштувала заворушення в її східних областях. Потім російські війська вторглися в український Крим, а тепер вони стискають українські порти. Понад 10 тис. українців вже загинули у „таємній” війні. „Це класична ескалація”, – зауважує автор.

Jenkins, Simon. Forget Brexit, war in Ukraine is the biggest threat to Europe = [Найбільша загроза для Європи – це війна в Україні, а не Brexit] / S. Jenkins // The Guardian. – London, 2018. – 26.11. (https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/nov/26/forget-brexit-ukraine-europe-russia?fbclid=IwAR2ijgx5y21BXhcgxmGVWbETIIykCmIoYD2WIs1XG_xUtByBxKnMfN4FIBc)

Нова агресія Росії щодо України демонструє, серед іншого, як мало Володимир Путін турбується про реакцію розділеної Європи або американського уряду на чолі з президентом Трампом”, – пише американська газета у своїй редакційній статті. Більшість західних урядів встали на бік України і деякі відреагували жорстко – видання наводить як приклад британського міністра закордонних справ Джеремі Ханта. „Однак Путіна може задовольнити тільки відповідь Трампа. США повинні рішуче рухатися в напрямку стримування подальшої агресії з боку Росії і відновлення права України направляти свої кораблі через Азовське море і Керченську протоку. Російським портам в регіоні можна пригрозити санкціями. В Україну слід поставити

протикорабельні ракети, які дозволять їй краще захищати себе. Як мінімум, путінська агресія повинна вплинути на той прийом, який йому надасть Трамп на саміті G20 в Буенос-Айресі”, – вважає редакція видання, вказуючи, що „Трамп може направити послання, відмовившись зустрічатися з Путіним”.

Russia's escalation against Ukraine shows how little Putin worries about the West = [Ескалація Росії проти України показує, як мало турбується Путін про Захід] // The Washington Post. – Washington, 2018. – 26.11. (https://www.washingtonpost.com/opinions/global-opinions/russias-escalation-against-ukraine-shows-how-little-putin-worries-about-the-west/2018/11/26/f7eee828-f1ae-11e8-aeaa-b85fd44449f5_story.html?utm_term=.44f1d29af477)

Офіційний представник зовнішньополітичної служби ЄС Майя Косьянчич відмітила, що напруженість в Азовському морі „загрозливо зростає”. За її словами, Брюссель сподівається, що Україна і Росія будуть діяти з граничною стриманістю. М. Косьянчич також закликала РФ відновити свободу судноплавства в Керченській протоці. Офіційний представник НАТО Оана Лунгеску зазначила, що альянс уважно стежить за розвитком ситуації в Азовському морі. НАТО ратує за те, щоб сторони проявили стриманість і знизили напруженість, але одночасно закликає РФ забезпечити безперешкодний доступ до українських портів в Азовському морі.

ЕС и НАТО призвали снизить напряженность в Азовском море = [ЄС і НАТО закликали знизити напруженість в Азовському морі] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 26.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1127/c31520-9522294.html>)

Заступник міністра закордонних справ Казахстану Ержан Ашикбаєв закликав Росію і Україну не допустити ескалації напруженості після інциденту в Азовському морі. „Ця ситуація знаходиться у фокусі нашої уваги. Ми займаємо збалансовану позицію, закликаємо сторони проявити максимум відповідальності і не допускати ескалації напруженості. Необхідно відновити довіру. Вважаємо за необхідне розробити механізми щодо запобігання та врегулювання подібних інцидентів”, – сказав Е. Ашикбаєв на брифінгу в МЗС Казахстану.

МИД Казахстана призвал Россию и Украину не допустить эскалацию напряженности после инцидента в Азовском море = [МЗС Казахстану закликала Росію і Україну не допустити ескалації напруженості після інциденту в Азовському морі] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 26.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1127/c31519-9522339.html>)

У міністерстві закордонних справ Туреччини відзначили, що офіційна Анкара стежить за подіями в Азовському морі і Керченській протоці: „Будучи однією з чорноморських країн, ми підкреслюємо важливість неперешкоджання вільному входу і виходу з Керченської протоки. Ми закликаємо відмовитися від будь-яких кроків, які можуть створити загрозу для регіонального миру і стабільності, поважати міжнародне право, не сприяти зростанню напруженості”, – підкреслюється в заяві МЗС.

МИД Турції: Мы обеспокоены событиями в Азовском море = [МЗС Туреччини: Ми стурбовані подіями в Азовському морі] // Новое время. – Баку, 2018. – 26.11. (http://www.novoye-vremya.com/w150036/.../#.W_069LhSrKQ)

Міністерство закордонних справ Чехії прокоментувало інцидент в Керченській протоці, в результаті якого Росією були затримані три українських кораблі і понад 20 членів екіпажу. В опублікованій заяві МЗС Чехії закликала зберегти вільний доступ в Азовське море, поважати територіальну цілісність і суверенітет України і негайно відпустити кораблі й моряків.

МИД Чехии требует от России отпустить украинских моряков = [МЗС Чехії вимагає від Росії відпустити українських моряків] // Пражский экспресс. – Прага, 2018. – 26.11. (<https://www.prague-express.cz/politics/69715-mid-chehii-trebuje-ot-rossii-otpusit-ukrainskikh-moryakov>)

Міжнародне співтовариство – ООН і Європейський Союз – повинні відреагувати на напад Росії на військові кораблі України в Керченській протоці Азовського моря, заявив міністр закордонних справ Латвії Едгар Рінкевич. За словами Рінкевича, представники Латвії закликають активніше висловлювати свою позицію ЄС. „Якщо станеться ескалація ситуації, в розпорядженні ЄС є і дипломатичні, і санкційні інструменти”, – зазначив міністр.

Ринкевич: ООН и ЕС должны отреагировать на нападение России на украинские суда = [Рінкевич: ООН і ЄС повинні відреагувати на напад Росії на українські судна] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/politika/2018/11/26/rinkevich-oon-i-es-dolzny-otreagirovat-na-napadenie-rossii-na-ukrainskie-suda>)

Радбез ООН заблокувала розгляд питання Росії по ситуації в Керченській протоці, свідчать дані голосування. „Проти затвердження порядку проголосували сім членів, за – четверо, утрималися – четверо, повістка не прийнята”, – повідомив представник Китаю, який головує в Радбезі. Перед голосуванням постпред США Ніккі Хейлі агітувала проти розгляду питання про ескалацію в Керченській протоці. Вона заявила, що позицію США поділяють Нідерланди, Польща, Швеція і Великобританія. При цьому вона підкреслила, що країни підтримують суверенітет і територіальну неподільність України в рамках міжнародно визнаних кордонів.

Совбез ООН заблокировал обсуждение конфликта в Керченском проливе = [Радбез ООН заблокувала обговорення конфлікту в Керченській протоці] // Вести. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/26/sovbez-oon-zablokiroval-obsuzhdenie-konflikta-v-kerchenskom-prolive>)

Єврейське агентство „Сохнут” уважно стежить за розвитком ситуації в Україні. „У разі необхідності ми готові надати всю необхідну допомогу євреям, які там”, – про це в бесіді з кореспондентом „Вістей” сказав прес-секретар Єврейського агентства Давид Шехтер, реагуючи на оголошене українською владою військового становища в країні. Як відзначають експерти, військовий стан у його нинішній формі ніяк не вплине на життя звичайних громадян. Тим, хто планує поїздки в Україну, міняти

своїх планів немає необхідності. Обмежень на пересування, на даному етапі, не передбачається. Разом з тим Давид Шехтер сказав, що пройшло занадто мало часу для того, щоб судити про настрої українських євреїв. За його словами, посланці агентства стежать за обстановкою.

Украина вводит военное положение, Сохнут готов оказать помощь евреям = [Україна вводить військовий стан, Сохнут готовий надати допомогу євреям] // Вести. – Иерусалим, 2018. – 26.11. (<https://www.vesty.co.il/articles/0,7340,L-5414527,00.html>)

Прем'єр-міністр Молдови Павло Філіп висловив заклопотаність у зв'язку з кризою, яка вибухнула в Україні після того, як українські кораблі були атаковані і затримані російськими військово-морськими силами. „Ми дуже шкодуємо так, як мова йде про регіональну безпеку, так що ця ситуація не може не турбувати нас і ми висловлюємо свою підтримку Україні”, – заявив Філіп.

Филип прокомментировал конфликт между Россией и Украиной в Азовском море = [Філіп прокоментував конфлікт між Росією і Україною в Азовському морі] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 26.11. (<https://noi.md/ru/politika/filip-prokomentiroval-konflikt-mezhdu-rossiej-i-ukrainoj-v-azovskom-more>)

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Президент Латвії Раймонд Вейоніс під час зустрічі з прем'єр-міністром України Володимиром Гройсманом сказав, що „Україна є для світу прикладом досягнення стратегічних цілей і хороброї боротьби проти могутньої сили”. Сторони відзначили позитивні тенденції в економічному співробітництві двох країн. Так, за 9 місяців поточного року двостороння торгівля зросла більш ніж на 40% – до 331 млн доларів, і за підсумками року може скласти близько 0,5 млрд доларів. Зростає співробітництво в логістиці – з вересня розпочато рух поїзда „Чотирьох столиць”, який об'єднує Київ і Ригу через Мінськ і Вільнюс. „Ми розраховуємо на поживлення секторального співробітництва, насамперед, в аграрній і транспортній сфері, в сфері інновацій”, – додав Володимир Гройсман.

Вейонис очарован Украиной = [Вейоніс зачарований Україною] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 25.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/25/veyonis-ocharovan-ukrainou>)

Кабінет міністрів України схвалив проект угоди про вільну торгівлю з Ізраїлем. Робота над цим документом триває з 2015 року. Українці розраховували, що найближчим часом експорт українських товарів до Ізраїлю буде збільшуватися, що покращить баланс торгівлі між двома країнами. Очікується, що протягом наступних п'яти років товарообіг збільшиться з 772 млн до 2 млрд доларів. Угода не буде охоплювати Крим, окупований Росією та ОРДЛО, захоплених російськими сепаратистами.

Trusewicz, Iwona. Ukraina i Izrael przechodzą na wolny handel : Oba kraje uzgodniły szczegóły umowy o wolnym handlu. Dokument zostanie podpisany pod koniec listopada. = [Україна та Ізраїль переходять на вільну торгівлю. Обидві країни узгодили деталі угоди про вільну торгівлю. Документ буде підписано наприкінці листопада] / I. Trusewicz //

Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 21.11. (<https://www.rp.pl/Handel/311219944-Ukraina-i-Izrael-przechodza-na-wolny-handel.html>)

Близько 800 представників крупного бізнесу, інвесторів і політиків України і Китаю зібралися для участі в 3-му Українському форумі Шовкового шляху. В рамках форуму було підписано цілий ряд документів, в тому числі меморандум про будівництво сміттепереробного заводу в Київській області. Альянс міст Шовкового шляху підписав меморандум про співпрацю з міськрадою Мелітополя – важливого промислового центру і транспортного вузла Південно-Східної України. Генеральний секретар Альянсу У. Бісю високо оцінила значення проведеного в Україні форуму Шовкового шляху. „Він дуже важливий для Китаю і України. Ця платформа вносить значний вклад у розвиток двосторонніх економічних зв'язків”, – підкреслила вона. За її словами, Альянс міст Шовкового шляху має намір активно співпрацювати з Україною.

Учасники 3-го Українського форуму Шелкового пути обговорили вопросы сотрудничества Украины и КНР = [Учасники 3-го Українського форуму Шовкового шляху обговорили питання співпраці України та КНР] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 16.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1117/c31519-9519339.htm>)

ВІЗОВИЙ РЕЖИМ

Польща стала для українців країною першочергового вибору, однак виявилось, що на українців поклала око не лише Німеччина, яка лібералізує ринок праці, а й недооцінені до цього часу Чехія і Словаччина. Більше того, „вони стараються привабити заробітчан, запроваджуючи реальні спрощення формальностей, яких наші працедавці досі не можуть дочекатися”, – пише видання. Польщу можуть покинути більше половини заробітчан з України. Попри всі прохання про спрощення процедур для українців, ситуація в Польщі не змінилася. Варшава стоїть на місці там, „де інші країни діють”. Рекрутингові компанії говорять прямо про те, що Польща перестала бути лідером відкритості для робітників з України.

Zimny ukraiński prysznic = [Заробітчани з України втрачають інтерес до Польщі] // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 19.11. (<https://www.rp.pl/Opinie/311189940-Zimny-ukraiński-prysznic.html>)

Міністерство внутрішніх справ Чехії хоче ввести новий тип візи для гастарбайтерів. Йдеться про робочу візу терміном максимум на один рік. Найімовірніше, нова „одноразова” робоча віза націлена на українців, росіян і в'єтнамців. Уряд зможе видавати її з урахуванням дефіциту тих чи інших професій на ринку праці. У міністерстві внутрішніх справ реагують таким чином на численні прохання чеських роботодавців. Їм вже не перший рік не вистачає робочих рук, доводиться скасовувати замовлення і нести збитки. Не допомагає навіть збільшення щорічної квоти в рамках спеціального міграційного проекту „Режим Україна” з 10000 до 19600 чоловік.

Чехия готова выдавать особые рабочие визы на срок до одного года = [Чехия готова выдавати особливі робочі візи на термін до одного року] // Пражский экспресс. –

Прага, 2018. – 17.11. (<https://www.prague-express.cz/economics/69690-chekhiya-gotova-vydavat-osobyе-rabochie-vizy-na-srok-do-odnogo-goda>)

УКРАЇНСЬКА ДІАСПОРА

В Туркестанську область приїхали етнічні казахи для участі в форумі співвітчизників. Зустріч поклала початок масштабному проекту „Қасіетті Қазақстан: туған Жергей тағзим”, який ініційований Фондом „Отандастар” спільно з Міністерством суспільного розвитку і Всесвітньою асоціацією казахів. Він передбачає організацію історико-пізнавальних екскурсій сакральними місцями Казахстану для співвітчизників, які проживають в ближньому і далекому зарубіжжі. Керівник казахської діаспори Харкова Макка Каражанова об’єднала співвітчизників Харкова 12 років тому. Спільно вони стали знайомити городян з казахською культурою та історією, традиціями і звичаями свого народу.

Доброта, Любовь. Прикоснуться к истокам = [Доторкнутися до витоків] / Л. Доброта // Казахстанская правда. – Астана, 2018. – 22.11. (<https://www.kazpravda.kz/fresh/view/prikosnutsya-k-istokam>)

РЕФОРМИ

Колишня активістка Євромайдану Катерина Крюк бачила на власні очі революцію, яка змела президента і повернула Україну до Європи. Через п’ять років колишня революціонерка виступає за ненасильницькі зміни і участь у виборах. Вона вважає, що те, що відбувається сьогодні в Україні не пов’язане з Майданом. Сьогодні охарактеризувати Україну можна наступним чином: країна як і раніше в стані війни, і частина її території анексована. Якщо говорити про реформи, яких вимагало українське суспільство п’ять років тому і вимагає до сих пір, то всі розуміють, що шлях, на який українці встали в 2013 році, насправді дуже довгий. І дуже успішний. Однак в суспільстві переважає думка, що поки українці ще не досягли того, за що тоді виступали, і продовжуємо за це боротися.

Kudláček, Jan. Presne pet let od Euromajdanu: Slavná revolucionárka dnes vidí revoluci jako tu nejzazší možnost = [Рівно п’ять років „Євромайдану”: відома революціонерка вважає революцію граничним варіантом] / J. Kudláček // Deník N. – Prague, 2018. – 21.11. (<https://denikn.cz/23638/presne-pet-let-od-euromajdanu-slavna-revolucionarka-dnes-vidi-revoluci-jako-tu-nejzazsi-moznost/?ref=list>)

У поточному році в Україні спостерігається значне поліпшення підприємницького клімату. Про це заявив президент Німецько-української промислово-торговельної палати Андреас Лір. За словами А. Ліра, більшість членів палати назвали 2018 рік в Україні „одним з кращих за останні 15 років”. Він зазначив, що позитивний вплив на умови ведення бізнесу надали проведені в країні реформи, в тому числі дерегуляція, децентралізація, удосконалення податкової системи.

Немецкий бизнес отметил улучшение предпринимательского климата в Украине в 2018 году = [Німецький бізнес відзначив поліпшення підприємницького клімату в Україні в 2018 році] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 20.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1121/c31519-9520554.html>)

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Український Ощадбанк виграв в Паризькому арбітражі позов проти Росії про стягнення збитків через втрату активів в Криму, повідомили в прес-службі українського банку. Зазначалося, що арбітраж повністю задовольнив вимоги Ощадбанку. Підсумкова сума стягнення становитиме 1,3 млрд доларів плюс відсотки, які будуть нараховуватися з моменту винесення судового рішення до фактичної компенсації. Це вже не перше рішення міжнародного суду, що стосується компенсації втрат українських компаній. Так, в травні суд в Гаазі зобов'язав Росію відшкодувати українській стороні втрату кримських активів. Позов подавали 19 підприємств, які відсудили 159 млн доларів США.

Украина отсудила у России бюджет Псковской области за 4 года = [Україна відсудила у Росії бюджет Псковської області за 4 роки] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 26.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/26/ukraina-otsudila-u-rossii-byudzhet-pskovskoy-oblasti-za-4-goda>)

„UnionPay International”, дочірня компанія „China UnionPay”, вийде на український ринок. Національний банк України вже визначив умови і процедури діяльності „UPI” в Україні, йдеться в заяві НБУ. За даними НБУ, на першому етапі „UPI” надасть українським клієнтам такі послуги, як придбання, зняття готівки і оплата товарів і послуг з використанням банківських карт.

UnionPay to enter Ukrainian market = [UnionPay вийде на український ринок] // China Daily. – Beijing, 2018. – 16.11. (http://afric.chinadaily.com.cn/weekly/2018-11/16/content_37268984.htm)

БЮДЖЕТ

Українські депутати ухвалили державний бюджет на 2019 рік, зробивши важливий крок для розблокування траншу від МВФ на 3,9 млрд доларів. І ці гроші дуже потрібні Києву „для подолання турбулентності виборчого року”. Про це пише „New York Times”, додаючи, що точні деталі остаточної версії бюджету поки не оприлюднені. Але прем'єр-міністр України Володимир Гройсман пообіцяв, що документ буде відповідати всім вимогам МВФ.

Fernandez, Clarenc. Ukraine Parliament Passes Budget to Unlock \$3.9 Billion in IMF Loans = [Новий бюджет України розблокує перерахунок траншу МВФ] / C. Fernandez // The New York Times. – New York, 2018. – 22.11. (<https://www.nytimes.com/reuters/2018/11/22/business/22reuters-ukraine-budget.html>)

ЕКОНОМІКА

В Україні блокування експорту медикаментів з України в Узбекистан абсолютно справедливо пов'язують із заборонаю імпорту узбецьких автомобілів „Равон” в Україну. У такої заборони є причина. Популярність узбецьких машин б'є всі рекорди продажів в українських автовласників. Баланс „ціна-якість” явно виграшна в порівнянні з іншими імпортними автомобілями. Не тільки імпортними, а й зробленими в Україні. Бізнес, який особливо помітний і прибутковий, в Україні контролюють олігархи і бізнесмени, близькі до політичної еліти країни. Продаж автомобілів контролюють дві структури. Це „УкрАвто” і корпорація „Богдан”. Стоять за цими бізнес-структурами два олігархи Таріел Васадзе, один з найвпливовіших

людей України, депутат Верховної Ради Олег Гладковський – заступник голови Ради національної безпеки України.

Шнеерсон, Давид. Кто является причиной торговой войны, которая стоит на пороге Узбекистана и Украины? В местных олигархах – уверен наш читатель из Киева = [Хто є причиною торговельної війни, яка стоїть на порозі Узбекистану і України? У місцевих олігархах – впевнений наш читач з Києва] / Д. Шнеерсон // Новості Узбекистана. – Ташкент, 2018. – 19.11. (<https://nuz.uz/svobodnoe-mnenie/36916-kto-yavlyaetsya-prichinoy-torgovoy-voyny-kotoraya-stoit-na-poroge-uzbekistana-i-ukrainy-v-mestnyh-oligarhah-uveren-nash-chitatel-iz-kieva.html>)

Україна імпортувала 189,9 тис. тон пальмового масла, незважаючи на прийнятий Верховною Радою в першому читанні закон про заборону його використання у виробництві продуктів харчування. Водночас на експорт з України за 10 місяців поставлено 2,7 тис. тон пальмового масла, в основному в Росію – 1,38 тис. тон, Сербію – 0,55 тис. тон і Молдову – 0,34 тис. тон.

Украина, запретившая пальмовое масло, продает его Молдове = [Україна, яка заборонила пальмову олію, продає її Молдові] // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. – 18.11. (<http://www.vedomosti.md/news/ukraina-zapretivshaya-palmovoe-maslo-prodaet-ego-moldove>)

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

Загострення напруженості в Азовському морі може негативно вплинути на експорт української сільгосппродукції. Про це заявив перший заступник голови міністерства аграрної політики і продовольства Максим Мартинюк. Він не виключив, що режим воєнного стану, який буде діяти у всіх портових областях України, позначиться на роботі експортної інфраструктури. АПК відіграє важливу роль в українській економіці, оскільки він забезпечує приблизно 40% валютної виручки. У першому півріччі 2018 року Україна поставила на зовнішні ринки агропродукції на суму 8,6 млрд дол. США. Китай посів третє місце за обсягом імпорту українських сільгосптоварів, поступившись лише Індії та Єгипту.

Эскалация в Азовском море может повлиять на агроэкспорт Украины – Минагропрод = [Ескалація в Азовському морі може вплинути на агроекспорт України – Мінагропром] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 27.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1128/c31519-9522740.html>)

Республіканський центр підвищення кваліфікації керівних працівників і фахівців лісового господарства Білорусі і Український центр підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів сільського господарства уклали Угоду про співробітництво в галузі освіти в сфері сільського господарства. Підписана Угода стало одним із заходів, спрямованих на реалізацію досягнутих раніше домовленостей.

Вильтовский, Максим. Беларусь и Украина будут взаимодействовать в вопросах подготовки кадров для сельскохозяйственной отрасли = [Білорусь і Україна будуть взаємодіяти в питаннях підготовки кадрів для сільськогосподарської галузі] / М. Вильтовский // Советская Белоруссия. – Минск, 2018. – 24.11.

(<https://www.sb.by/articles/belarus-i-ukraina-budut-vzaimodeystvovat-v-voprosakh-podgotovki-kadrov-dlya-lesnoy-otrasli.html>)

ПРОБЛЕМИ ГАЗОПОСТАЧАННЯ

Газопровід „Північний потік-2”, що з’єднає Росію з Німеччиною, повинен бути урочисто відкритий у кінці 2019 року. Проект вартістю понад 9 млрд євро розділяє Європу і викликає гнів Вашингтона. Він дійсно є політичною зброєю. Перш за все, тому, що відтепер Німеччина отримуватиме дві третини свого газу від російського гіганта „Газпрому”. Далі тому, що Україна буде позбавлена 2,8 млрд доларів річної суми орендної плати, пов’язаної з транзитом газу, що сьогодні здійснюється на її території. Така нестача рівноцінна 3% її ВВП. Польща виступає проти цього проекту, вбачаючи в ньому загрозу навіть для безпеки України. „Як тільки Росія перестане потребувати свого сусіда для проходження свого газу, що зможе перешкодити Володимиру Путіну влаштувати похід на Київ?” – заявив прем’єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький на конференції в Гамбурзі.

Nexon, Marc. Washington en guerre contre le gazoduc germano-russe = [Вашингтон веде війну проти німецько-російського газопроводу] / M. Nexon // Le Point. – Paris, 2018. – 21.11. (https://www.lepoint.fr/monde/washington-en-guerre-contre-le-gazoduc-germano-russe-21-11-2018-2273315_24.php)

Російський газ і далі буде надходити в Європу, проте державний газовий гігант хоче, щоб газ до споживачів у Європі йшов більше не через територію України, а іншими шляхами. Вводячи в дію нові газопроводи, Росія хоче протидіяти тому, щоб Україна і далі отримувала мільярди за транзит газу. Багато спостерігачів впевнені, що „Газпром” і при наявності нових газопроводів не зможе повністю обійтися без України. Маючи в своєму розпорядженні достатні потужності для підземного зберігання газу, тільки вона може забезпечити „Газпрому” достатню гнучкість при екстремальних навантаженнях. Крім того, споживання газу в Європі зростає, і „Газпром” хоче в найближчі роки збільшити поставки. Аналітики вважають, що „Газпром” вже в цьому році поставить на експорт понад 200 млрд кубічних метрів газу. При подальшому зростанні споживання компанія буде рада будь-якому газопроводу, навіть якщо він проходить в Україні.

„Газпром” обрубит газ Україні. Київ лишиться мільярдів = [„Газпром” обрубав газ Україні. Київ недорахується мільярдів] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 27.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/27/gazprom-obrubit-gaz-ukraine-kiiev-lishitsya-milliardov>)

Прем’єр-міністр України Володимир Гройсман спрогнозував у інтерв’ю німецькому виданню „Die Zeit” газову незалежність країни. „Ми можемо досягти газової потужності, яка задовольнить власні потреби в цій сировині і дозволить також експортувати її. Це може відбутися до 2025 року. І Німеччина може зручно інвестувати в Україну та отримувати енергетичні ресурси з ще одного джерела”, – цитує прем’єр-міністра агентство УНІАН. Україна має найбільші запаси сланцевого газу в Європі. Відповідно до американських оцінок, запас сланців в Україні становить

близько 11 трильйонів кубометрів, що вдвічі перевищує польський. При потребі 50-60 млрд кубометрів газу на рік, цих запасів для українців вистачить на 200 років.

Trusewicz, Iwona. Ukraina będzie gazowo samowystarczalna : Za siedem lat Ukraina ma być samowystarczalna gazowo i eksportować własny gaz wypierając Rosję z rynku. Ale jest warunek. = [Україна буде сама себе забезпечувати газом. За сім років Україна має перейти на самозабезпечення власним газом та експортувати газ, витісняючи Росію з ринку. Але є умова] / I. Trusewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2018. – 23.11. (<https://www.rp.pl/ENERGIA-Gaz/311229943-Ukraina-bedzie-gazowo-samowystarczalna.html>)

Завдяки „Північному потоку – 2” і „Турецькому потоку” „Газпром” забезпечує собі два шляхи доступу на європейські ринки – і все це в обхід України, яка до сих пір була найважливішою країною транзиту газу. У минулому році через її територію на Захід було поставлено майже 80 млрд кубометрів. Незабаром цьому прийде кінець, пише „Der Spiegel”. Як зауважило видання, Росія вже протягом ряду років будує плани з приводу того, як обійтися без транзиту газу через Україну. „Північний потік”, „Південний потік” і „Турецький потік” – це інструменти, за допомогою яких Росія хоче здійснити свою стратегічну мету. Україна вважає, що Росія побоюється шантажу зупинкою поставок, щоб „поставити її на коліна” в політичному відношенні. Київ бачить у поставках газу в ЄС через українську територію свого роду гарантію виживання.

„Турецький потік” сулит Анкаре подьём, а Украине – убытки = [„Турецький потік” обіцяє Анкарі підйом, а Україні – збитки] // Вести. – Рига, 2018. – 22.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/22/spiegel-tureckiy-potok-sulit-ankare-podyom-a-ukraine-ubytki>)

Російський „Газпром” хоче стати енергетичним гігантом в Європі. І тому йому потрібно позбутися від транзиту через Україну. Сьогодні ж близько 40% всього експорту компанії або 80 млрд кубометрів газу проходять через українську ГТС. За допомогою нових газопроводів Росія хоче зробити так, що „ворожий уряд в Києві” не міг збирати з неї мільярди доларів за транзит, пише „Neue Zürcher Zeitung”. „Газпром” просто зараз працює над двома проектами, які повинні замінити український транзит. Один з них пролягає через Балтійське море і має назву „Північний потік – 2”. Коли будівництво завершиться, через нього Москва зможе перекачувати напряму в Німеччину до 55 млрд кубометрів газу за рік. Інший називається „Турецький потік” – він оминає Україну через Чорне море.

Steiner, Christian. Turk Stream Pipeline: Gazprom plant den nächsten Schlag gegen die Ukraine = [Росія готує новий газовий удар по Україні] / C. Steiner // Neue Zürcher Zeitung. – Switzerland, 2018. – 22.11. (<https://www.nzz.ch/wirtschaft/gazprom-plant-den-naechsten-schlag-gegen-die-ukraine-ld.1438759>)

Морська ділянка трубопроводу „Турецький потік”, по якому природний газ з Анапи прийде до турецько-грецького кордону, побудований. Інтерес до продовження прокладки газопроводу по суші проявляють Болгарія, Сербія, Італія, Угорщина, Австрія. На думку автора статті, не всі цьому раді. Україна всерйоз побоюється, що

нові трубопровідні маршрути позбавлять Київ преференцій, які дає сьогоднішня ситуація, коли вуглеводнева сировина зі Сходу потрапляє в Європу головним чином через цю країну.

Ардаев, Владимир. Европе нужен газ России. Украина и Польша опасаются = [Європі потрібен газ Росії. Україна і Польща побоюються] / В. Ардаев // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 20.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/20/evrope-nuzhen-gaz-rossii-ukraina-i-polsha-opasayutsya>)

У ході засідання „Європейський погляд на майбутнє трансатлантичних відносин” глава польського уряду Матеуш Моравецький дискутував з німецьким віце-канцлером і міністром фінансів Олафом Шольцем. Основна частина дискусії була присвячена темі газопроводу „Північний потік – 2”. „Зараз Путін залежить від транзиту через українську територію, і йому доводиться рахуватися з серйозними наслідками відмови від цього маршруту, оскільки поставки газу служать основним джерелом поповнення російського бюджету, але якщо з’явиться „Північний потік – 2” ситуація зміниться”, – вважає прем’єр. Після того як були запущені перші гілки „Північного потоку”, газопроводи, що проходять через територію України, стали використовуватися на 28% їх потужностей (раніше цей показник становив 58%), а заповнюваність самого СП зросла з 36% до 60%. Це показує, що головною метою нової російської інвестиції стане збільшення обсягу поставок на захід Європи. Транзит через Україну буде повністю припинено. При цьому, оскільки всі члени ЄС ратифікували угоду про асоціацію з Україною, Європі слід було б виступати проти будь-яких дій, які можуть зашкодити українській економіці.

Кузьмук, Збигнев. Россия может обойтись без газотранспортной системы Украины = [Росія може обійтися без газотранспортної системи України] / З. Кузьмук // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 20.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/ekonomika/2018/11/20/rossiya-mozhet-oboytis-bez-gazotransportnoy-sistemy-ukrainy>)

Україна може стати одним з найпотужніших газових ринків Європи, перейшовши від імпорту блакитного палива до його експорту. Про це в Києві заявив глава представництва ЄС в Україні Хьюго Мінгареллі. Виступаючи на Українському нафтогазовому інвестиційному форумі, Х. Мінгареллі зазначив, що передумовою для перетворення України на важливого гравця європейського ринку газу стане успішне реформування нафтогазового сектора. Воно почалося в 2015 році й направлене на скорочення споживання газу, нарощування власного видобутку і створення ефективного внутрішнього газового ринку.

Украина может стать мощным газовым рынком Европы -- глава представительства ЕС = [Україна може стати потужним газовим ринком Європи – глава представництва ЄС] // Жэньминь жибао. – Пекин, 2018. – 19.11. (<http://russian.people.com.cn/n3/2018/1120/c31519-9520189.html>)

Прем’єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький на конференції „FOTAR” у Гамбурзі заявив стосовно „Північного потоку – 2”, що даний проект зумовить залежність Польщі від Росії і російського газу. Глава уряду також зупинився на

аспекті, пов'язаному з Україною і тим фактом, що можливості газового шантажу в Росії будуть більшими в результаті будівництва цього газопроводу, наголосивши, що „на схід від Одера ніхто не вважає, що „Північний потік – 2” – це бізнес-проект”.

Premier Morawiecki: Polska jest jednocześnie bardzo proamerykańska i proeuropejska = [Прем'єр-міністр Моравецький: Польща також дуже проамериканська і проєвропейська] // Wprost. – Warszawa, 2018. – 17.11. (<https://www.wprost.pl/kraj/10168993/premier-morawiecki-polska-jest-jednoczesnie-bardzo-proamerykanska-i-proeuropejska.html>)

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Україна веде переговори з американською стороною з приводу розміщення на своїй території військової бази США. Факт переговорів з американською стороною підтвердив народний депутат Верховної Ради від фракції „Блоку Петра Порошенка” Іван Винник. На його думку, база повинна розташовуватися поблизу Криму і сходу України, „з урахуванням загроз військового характеру, які можуть виникати в країні”. У Вашингтоні офіційно поки не розглядають питання створення бази в Україні. „У військовому відношенні будь-яка база була б вкрай вразлива перед потенційним російським ударом. Таким чином, безпечніше тримати війська і обладнання в іншому місці, де вони можуть бути краще захищені”, – пояснив військовий експерт і колишній радник Пентагону Річард Вайц.

Украина тоже захотела себе американскую военную базу = [Україна теж захотіла собі американську військову базу] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 28.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/28/ukraina-tozhe-zahotela-sebe-amerikanskuyu-voennuyu-bazu>)

Журналісти з України, які взяли участь в роботі X форуму міжнародної безпеки, спробували максимально широко висвітлити участь глави МЗС Павла Клімкіна „в такому важливому для світової безпеки” заході. Крім того, всі провідні українські інформаційні агентства розібрали на цитати твіт міністра оборони Канади Харджіта Сінгха Саджана, в якому північноамериканський політик назвав Україну „стабільною і безпечною”.

Медведев, Александр. Европа против войны с Приднестровьем = [Європа проти війни з Придністров'ям] / А. Медведев // Молдавские ведомости. – Кишинев, 2018. – 20.11. (<http://www.vedomosti.md/news/evropa-protiv-vojnny-s-pridnestrovem>)

Фонд „Open Dialogue” на чолі з Людмилою Козловською – це схема, яка використовується секретними службами Російської Федерації для країн Балтії, Польщі, України та Республіки Молдова. З такою заявою виступив спікер Андріан Канду після прийняття пленарним засіданням парламенту проекту рішення по доповіді Комісії з розслідування втручання Фонду „Open Dialogue” у внутрішню політику Молдови.

Канду: Open Dialogue – схема російських спецслужб против Молдовы = [Канду: Open Dialogue – схема російських спецслужб проти Молдови] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 16.11. (<https://noi.md/ru/politika/kandu-open-dialogue-shema-fsb-rossii-protiv-moldovy>)

КУЛЬТУРА ТА НАУКА

У провінції Шаньдун у Східному Китаї проходить Всесвітній художній ярмарок „Mount Tai 2018”, який демонструє китайську традиційну культуру світу і сприяє культурному обміну Китаю з іншими країнами. У якості головних учасників у роботі ярмарку виступають митці з 31 провінцій, муніципалітетів і автономних областей, а також Кореїська Народно-Демократична Республіка, Україна і Казахстан.

Intl art fair kicks off in Tai'an = [Міжнародний ярмарок мистецтв відправляється в Тайань] // China Daily. – Beijing, 2018. – 22.11. (http://www.chinadaily.com.cn/m/shandong/shandongculture/2018-11/16/content_37285778.htm)

На бюджетні місця в російських вузах в нинішньому навчальному році претендували майже дві тисячі українських абітурієнтів. У Росспівробітництві зазначили, що найзатребуванішим вузом виявився Санкт-Петербурзький держуніверситет. Інтерес українських абітурієнтів до здобуття вищої освіти в РФ, на думку авторів статті, зростає з кожним роком. Якщо в 2017-му році для громадян України було виділено 474 бюджетних місць, то в ході планування відбіркової кампанії 2018/19 навчального року стосовно України квота складе 505 чоловік, пояснили в Росспівробітництві.

Лару, Дмитрій. В Москву, учиться: 2 тыс. украинцев поступали на бюджет в вузы РФ : В 2018/19 учебном году Россия расширила квоту для абитуриентов из Украины = [До Москви, вчитися: 2 тис. українців вступали на бюджет до ВНЗ РФ. У 2018/19 навчальному році Росія розширила квоту для абітурієнтів з України] / Д. Лару, А. Забродін // Известия. – М., 2018. – 19.11. (<https://iz.ru/811638/dmitrii-laru-aleksei-zabrodin/v-moskvu-uchitsia-2-tys-ukrainscev-postupali-na-biudzhet-v-vuzy-rf>)

Ретроспективний показ фільмів Сергія Параджанова пройде на Потсдамській площі – у Арсеналі „Фільмхаус”. Сергій Параджанов – режисер періоду Радянського Союзу, який з невеликими перервами жив в Україні та працював на Київській кіностудії ім. О. Довженка, де був лідером незалежного мистецького середовища, що сформувалося в часи „відлиги”. В Україні режисер створив фільми „Наталія Ужвій”, „Золоті руки”, „Думка”.

Hommage an Sergej Paradschanow startet im Arsenal = [Показ фільмів Сергія Параджанова відбудеться в Арсеналі] // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 18.11. (<https://www.tagesspiegel.de/kultur/sowjetischer-regisseur-hommage-an-sergej-paradschanow-startet-im-arsenal/23633288.html>)

Фільм українського режисера Сергія Лозниці „Донбас” переміг на 15-му Міжнародному кінофестивалі в Севільї. Відзначається, що Сергій Лозниця зміг показати жах збройного конфлікту не стільки з точки зору патріотизму, скільки з точки зору звичайної людської повсякденності, доступної всім. Сергій Лозниця зміг розповісти про вульгарність і абсурдність війни через громадянську війну в Україні.

Mármol, Carlos. Sergei Loznitsa gana el Festival de Sevilla con 'Donbass', una fábula absurda sobre la guerra = [Сергій Лозниця переміг на кінофестивалі в Севільї з „Донбасом”

– розповіддю про війну] / C. Mármol // *El Mundo*. – Madrid, 2018. – 17.11. (<https://www.elmundo.es/andalucia/2018/11/17/5bf02741e5fdea32158b4606.html>)

Прийнятий в Україні закон про декомунізацію заборонив ряд радянських історичних постатей, гасел і символів, які довелося прибрати з громадських місць. Як пише „Washington Post”, тепер українці шукають смисл й ідентичність для простору, який вивільнився після знесення всього, що нагадувало про комуністичну імперію. На вирішення питання, що поставити замість радянських ідолів, українцям знадобиться час.

Troianovski, Anton. Ukraine tore down its Lenin statues. The hard part is filling the spaces left behind. = [Україна позбулася пам'ятників Леніну, але тепер треба встановити щось нове] / A. Troianovski // The Washington Post. – Washington, 2018. – 16.11. (https://www.washingtonpost.com/world/europe/ukraine-tore-down-its-lenin-statues-the-hard-part-is-filling-the-spaces-left-behind/2018/11/15/5a33a222-e1c8-11e8-b759-3d88a5ce9e19_story.html?noredirect=on&utm_term=.69c623f8aba8)

РЕЛІГІЯ

Митрополит Кишинівський і всієї Молдови Володимир звернувся з відкритим листом до Президента України Петра Порошенка в зв'язку з ситуацією навколо чернечого комплексу Успенської Почаївської Лаври (Тернопільська область), повідомляє Noi.md з посиланням на повідомлення Митрополії Молдови. Синод Православної Церкви Молдови висловлює слова підтримки всьому духовенству і українському народу, що підкоряється єдиній канонічній Православній Церкві України.

Митрополит Володимир направил письмо Порошенко = [Митрополит Володимир направил листа Порошенку] // Независимая Молдова. – Кишинев, 2018. – 26.11. (<https://noi.md/ru/obshhestvo/mitropolit-vladimir-otpravil-pisimo-poroshenko>)

Попри опір і протести Москви, об'єднавчий собор УПЦ таки відбудеться. Про це оголосив Вселенський патріарх Варфоломій, який підтримує створення церкви в Україні, незалежної від Росії. А перед тим можна чекати затвердження і може навіть публікації томосу про автокефалію. Про це пише „Gazeta Wyborcza”, нагадуючи, що російські релігійні ієрархи дуже гнівно відреагували на процес створення незалежної і єдиної церкви в Україні.

Radziwinowicz, Waclaw. Moskwa nie zostanie „trzecim Rzymem” = [Україна руйнує мрію Росії стати „третім Римом”] / W. Radziwinowicz // Wyborcza. – Warsaw, 2018. – 19.11. (<http://wyborcza.pl/7,75399,24187171,moskwa-nie-zostanie-trzecim-rzymem.html?disableRedirects=true>)

Росія відчайдушно намагається перешкодити Українській Православній Церкві остаточно звільнитися від Москви, але її тактика не працює, вважає автор статті. Президент Петро Порошенко нещодавно запропонував Московському Патріархату можливість вступити в діалог, але Архієрейський Собор відмовився, заявивши, що УПЦ МП не візьме участі в створенні нової незалежної помісної церкви в Україні. Переважна більшість українців вважає, що отримання автокефалії Українською

православною церквою є важливим кроком, необхідним для захисту єдності в країні. Неможливо переоцінити важливість духовної незалежності України від Москви. Деякі експерти навіть порівнюють його з відновленням незалежності України в 1991 році.

Samarskyi, Olexander. Moscow's Games Backfire Again and Again = [Ігри в Москві знову і знову] / O. Samarskyi // Atlantic Council. – New York, 2018. – 19.11. (<http://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/moscow-s-games-backfire-again-and-again>)

Джерела в оточенні Петра Порошенка стверджують: незважаючи на всі проблеми і складності, пов'язані з церковною реформою, влада має твердий намір довести справу до кінця. Церковне питання для П. Порошенка – питання суто політичне: створення національної церкви – ключовий аспект його виборчої програми. Так, існує маса складнощів і протиріч як всередині України, так і в сенсі позиції Фанара. Але загальна позиція полягає в тому, що зараз виникло вікно можливостей, в тому числі і завдяки наближенню виборів, і в це вікно дуже важливо встигнути застрибнути, вважає автор, – А всі проблеми можна буде почати вирішувати вже потім, в більш спокійному режимі, коли ні вибори, ні інші чинники не будуть підганяти і нагнітати нервозність”. Даний прогноз, на думку автора статті, мабуть, виглядає дійсно реалістичним.

Ткачев, Юрий. Раскол как распил : Какие трудности ожидают Украину на пути к церковной реформе? = [Розкол як розпил. Які труднощі чекають Україну на шляху до церковної реформи?] / Ю. Ткачев // КоммерсантЪ. – М., 2018. – 19.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3797902>)

ДОБРОЧИННІ АКЦІЇ

Папа Римський закликав усіх католиків Європи допомогти постраждалим української частини Донбасу. Акцію зі збору коштів назвали „Папа для України”. Парафіянам вдалося зібрати 11 млн євро, ще 5 млн понтифік додав зі своїх особистих фондів. 6 млн євро витратили на проведення тепла в житлові будинки, 8 млн – на закупівлю медичних, гігієнічних та продовольчих товарів, ще мільйон – на психосоціальну підтримку для дітей і дорослих. Благодійники зіткнулися з труднощами в розповсюдженні допомоги на території самопроголошених Донецької і Луганської народних республік. Католикам вдалося домовитися з Червоним Хрестом, який від їх імені забезпечує жителів самопроголошених ДНР і ЛНР продуктами і медикаментами.

ДНР и ЛНР остались без денег Папы Римского = [ДНР і ЛНР залишилися без грошей Папи Римського] // Вести. – Рига, 2018. – 18.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/lifenews/2018/11/18/dnr-i-lnr-ostalis-bez-deneg-papy-rimskogo>)

ІНФОРМАЦІЯ

Поліція Чехії завершила розгляд по одному з найбільш незвичайних інцидентів останніх років. Жителі села Здіби (околиці Праги) поскаржилися на малолітню дитину, яку регулярно бачили за кермом автомобіля. Правоохоронці зупинили водія для дорожньої перевірки. Ним виявився громадянин України, який настільки молодо виглядав, що патрульні засумнівалися в достовірності його паспорта. Іноземця затримали і доставили у відділок. Свою незвичайну зовнішність українець через

перекладача пояснив тим, що в дитинстві лікарі прописали йому невірні ліки від діабету, які спровокували збій в гормональній системі. В результаті правоохоронці звернулися за допомогою до колег з поліції у справах іноземців. Ті відправили офіційний запит у МВС України і через кілька днів отримали відповідь, що підтвердила правдивість слів водія.

Задержанному в Чехии „малолетнему” украинцу оказалось 22 года = [Задержанному в Чехии „малолетньому” українцеві 22 роки] // Информ Прага. – Прага, 2018. – 23.11. (<http://gazeta.cz/article/13426-zaderzhannomu-v-chekhii-maloletnemu-ukraintsu-okazalos-22-goda>)

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА

Спостерігаються численні спроби Росії вплинути на майбутні вибори в Європі і в Україні, тому важливо спільно, в тому числі і з Латвією, протидіяти таким загрозам. Про це Президент України Петро Порошенко заявив на спільному з президентом Латвії Раймондом Вейонісом брифінгу в Києві. За словами Порошенка, Україна і Латвія мають спільне бачення щодо необхідності протидії тим гібридним інструментам, які Кремль застосовує в Україні і в Європі. Серед таких гібридних інструментів Москви Президент назвав кібератаки, пропаганду, фейкові новини.

У Латвии и Украины есть одна важная цель... = [У Латвії та України є одна важлива мета...] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 24.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/politika/2018/11/24/poroshenko-u-latvii-i-ukrainy-est-obshchaya-cel>)

Посол України в Німеччині Андрій Мельник, коментуючи вимогу МЗС Німеччини закрити портал „Миротворець”, в своїй статті для газети „Die Welt” заявив про те, що Київ не несе відповідальності за даний сайт, який має „приватне” походження. Шредер потрапив у „чорний список” за „замах на суверенітет України” і „антиукраїнську пропаганду”. Дипломат зазначив, що в даному випадку „порушується питання свободи слова”, і що через це „юридична свобода дій української влади обмежена”. При цьому, на думку Мельника, включення Шредера в „список ворогів України” пояснюється його словами про неминучість визнання світовою спільнотою возз’єднання Криму з Росією.

Посол Украины ответил на требование МИД ФРГ закрыть сайт „Миротворец” = [Посол України відповів на вимогу МЗС ФРН закрити сайт „Миротворець”] // Новое время. – Баку, 2018. – 23.11. (http://www.novoye-vremya.com/w149718/.../#.W_e3JbhSrKQ)

Україна потрапила в новий міжнародний скандал. Національне антикорупційне бюро вело стеження за головною синагогою Києва та її прихожанами. У будівлі виявлені прослуховуючі пристрої, а на вулиці було встановлено зовнішнє спостереження. Як повідомив головний рабин України, розслідуванням цієї справи займалися в тому числі ізраїльські спецслужби. Вони назвали імена співробітників НАБУ і довели їх причетність до бюро. Незважаючи на всі докази, в Національному антикорупційному бюро України заявили, що зазначені люди не їх співробітники, але вони і справді мають відношення до спецслужб, до яких саме – не уточнили.

Украинские спецслужбы следили за главной синагогой Киева = [Українські спецслужби стежили за головною синагогою Києва] // Новое время. – Баку, 2018. – 16.11. (<http://www.novoye-vremya.com/w148989/.../#.W-6JY7hSrKQ>)

КРИМ

Діяльність латвійців на території Криму відстежується представниками посольства України в Латвії. Про це розповіла тимчасовий повірений у справах України в Латвії Аліса Подоляк. Дипломат підтвердила, що працюючи в Латвії, представники українського посольства відстежують діяльність латвійців, їх поїздки в Крим і дотримання або, навпаки, порушенням режиму санкцій

Украинский дипломат: латвийцам запрещено заниматься бизнесом в Крыму = [Український дипломат: латвійцям заборонено займатися бізнесом в Криму] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 24.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/24/ukrainskiy-diplomat-latviyacam-zapreshcheno-zanimatsya-biznesom-v-krymu>)

Таджикистан, Киргизстан, Казахстан і Узбекистан в числі 25 країн проголосували проти оновленого проекту резолюції „Ситуація з правами людини в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь (Україна)”, прийнятого на засіданні третього комітету Генеральної асамблеї ООН. Про це повідомила Місія України при ООН. Всього проект резолюції схвалили 67 країн, 82 утрималися і проти проголосували 26.

Таджикистан, Казахстан, Кыргызстан и Узбекистан проголосовали против новой крымской резолюции ООН = [Таджикистан, Казахстан, Киргизстан і Узбекистан проголосували проти нової кримської резолюції ООН] // Диалог: Таджикистан и мир. – Душанбе, 2018. – 23.11. (<http://www.dialog.tj/news/tadzhikistan-kazakhstan-kyrgyzstan-i-uzbekistan-progolosovali-protiv-novoj-krymskoj-rezolyutsii-oon>)

Кримський міст, що з'єднує Керченський півострів (Крим) з Таманським півостровом (Краснодарський край), почав просідати, заявило Міністерство з питань тимчасово окупованих територій України в Facebook. Відповідні висновки відомство зробило на підставі отриманих знімків з космосу. В інфоцентрі „Кримський міст” в Facebook повідомлення української влади назвали міфом.

Власти Украины заявили о проседании Крымского моста = [Влада України заявила про просідання Кримського моста] // Коммерсантъ. – М., 2018. – 21.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3805912>)

У Джанкої співробітники ФСБ Росії проводять обшуки і затримання за кількома десятками адрес підозрюваних в участі в забороненій в Росії релігійній організації „Свідки Єгови”, яку вважають екстремістською. Третій комітет Генасамблеї ООН ухвалив запропоновану Україною резолюцію, яка засуджує порушення прав людини і „незаконне встановлення РФ законів, юрисдикції і управління” на території Криму.

В Крыму проводят обыски в домах членов общины „Свидетели Иеговы” = [У Криму проводять обшуки в будинках членів громади „Свідки Єгови”] // День за днем. –

Таллінн, 2018. – 16.11. (<https://rus.postimees.ee/6455413/v-krymu-provodyat-obyski-v-domah-chlenov-obshchiny-svideteli-iegovy>)

ПРОБЛЕМИ БІЖЕНЦІВ

Глава уряду Словаччини побоюється навали мігрантів з України через загострення відносин між Росією і Україною. За словами Петера Пеллегріні, значна частина українців може почати переміщатися зі сходу України на захід, що призведе до збільшення числа українців на кордоні Словаччини. "За ситуацією ми уважно стежимо", – заявив прем'єр країни на засіданні Національного аналітичного центру з питань безпеки.

Прем'єр Словаччини побоюється навали біженців з України = [Прем'єр Словаччини побоюється навали біженців з України] // Новое время. – Баку, 2018. – 29.11. (http://www.novoye-vremya.com/w150360/.../#.W_p0rhSrKQ)

Українським громадянам, які перейшли до громадянства РФ, можуть дозволити працювати в російських держструктурах, включаючи систему МВС і спецслужби. Це передбачають поправки до закону „Про громадянство”, які думський комітет з розвитку громадянського суспільства запропонував прийняти в першому читанні. Зробити це пропонується в такий спосіб: перестати вважати громадянами України тих, хто набув громадянство РФ і повідомив Київ про свою добровільну відмову від українського громадянства. „Після цього підуть поправки до галузевих законів, у яких немає такої норми, такого поняття, як нотаріально завірений лист. Це треба внести. Після цього така людина не буде мати обмежень щодо прийому на державну цивільну службу і зможе піти працювати навіть в ФСБ. При працевлаштуванні до нього буде застосовуватися звичайна процедура перевірки”, – повідомив депутат Сергій Гаврилов.

Соловьев, Владимир. По гражданству и служба : Граждане Украины, ставшие россиянами, могут работать даже в ФСБ = [За громадянством і служба. Громадяни України, які стали росіянами, зможуть працювати навіть в ФСБ] / В. Соловьев // Коммерсантъ. – М., 2018. – 20.11. (<https://www.kommersant.ru/doc/3805809>)

ДОНБАС

Вважаючи себе покинутими Кремлем, колишні російські „добровольці”, задіяні на сході України, незадоволені тим фактом, що їх використовують в якості найманців в Сирії, звертаються до Міжнародного кримінального суду. Колишні учасники боїв на Донбасі вважають, що Кремль їх зрадив, вони відчувають себе покинутими. У зв'язку зі збільшенням кількості контрактів, „добровольці” вимагають або офіційного визнання різних ПВК, або їх остаточного скасування.

Mandraud, Isabelle. Règlement de comptes chez les „barbouzes” russes = [Зведення рахунків серед російських найманців] / Is. Mandraud // Le Monde. – Paris, 2018. – 23.11. (https://www.lemonde.fr/europe/article/2018/11/23/reglement-de-comptes-chez-les-barbouzes-russes_5387218_3214.html?xtmc=russie&xtr=1)

Президент Латвії Раймонд Вейоніс відвідав район проведення операції Об'єднаних сил України на Донбасі, де познайомився з умовами життя і побутом військових, а також особисто зустрівся з ними. Зокрема, Вейоніс провів зустріч з

начальником штабу – першим заступником командувача Об'єднаними силами генерал-майором Валерієм Залужним та обговорив з ним ситуацію щодо безпеки в регіоні. Зокрема, начальник штабу підкреслив, що, незважаючи на мінські домовленості, російська сторона продовжує нагнітати обстановку на сході України і не зацікавлена в припиненні бойових дій. „Зарубіжний гість мав можливість на власні очі переконатися в тому, що російські окупаційні війська ведуть неоголошену війну не тільки проти українських захисників, а й мирного населення. Вейоніс оглянув зруйновані росіянами житлові будинки, інтернат, лікарню та інші споруди соціальної інфраструктури”, – йдеться в повідомленні штабу ООС.

Вейоніс на Донбасі лично увидел „российскую агрессию” = [Вейоніс на Донбасі особисто побачив „російську агресію”] // Бизнес&Балтия. – Рига, 2018. – 25.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/politika/2018/11/25/veyonis-na-donbasse-lichno-uvidel-rossiyskuyu-agressiyu>)

Політолог Володимир Корнілов упевнений, що наразі самопроголошені Донецька і Луганська народні республіки як ніколи близькі до визнання Російською Федерацією. На його думку, Москва серйозно задумалася про визнання ДНР і ЛНР, хоча ще в 2017 році це здавалося неможливим.

Путін подпишет указ о признании ДНР и ЛНР = [Путін підпише указ про визнання ДНР і ЛНР] // Весті. – Рига, 2018. – 22.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/22/putin-podpishet-ukaz-o-priznanii-dnr-i-lnr>)

Автор аналізує ситуацію на сході України, де загинуло 10 000 чоловік, а земля забруднена мінами. Зокрема, мова йде про розмінувальника Миколу Паромонова, який працює в Міжнародній організації по розмінуванню, організації щодо підтримки життя в небезпечних зонах. Микола Паромонов шукає міни, посеред лісу на сході України, між тонкими листяними деревами і розкиданим чагарником, приблизно в 30 кілометрах від найближчого великого міста Слов'янська.

Maroldt, Lorenz. Die Minenräumer vom Donbass = [Розмінувальники з Донбасу] / L. Maroldt // Der Tagesspiegel. – Berlin, 2018. – 21.11. (<https://www.tagesspiegel.de/politik/fuenf-jahre-krieg-in-der-ukraine-die-minenraeumer-vom-donbass/23659920.html>)

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Німецька економіка бажає закінчення антиросійських санкцій або, принаймні, їх послаблення. Канцлер ФРН Ангела Меркель дала чітко зрозуміти, що реалізація таких бажань неможлива, і одночасно розкритикувала російського президента Путіна, повідомляє журналіст видання. „Ми застосовуємо санкції не заради санкцій. Але існують міжнародно-правові норми – і їх ми не маємо права викидати за борт”, – заявила канцлер на германо-українському економічному форумі в Берліні.

Doll, Nikolaus. Die Kanzlerin schlägt die Tür nach Russland wieder zu = [Канцлер знову зачинила двері в Росію] / N. Doll // Die Welt. – Berlin, 2018. – 29.11. (<https://www.welt.de/wirtschaft/article184685938/Angela-Merkel-Die-Kanzlerin-schlaegt-die-Tuer-nach-Russland-wieder-zu.html?wtrid=onsite.onsitesearch>)

Глава МЗС Свен Міксер вважає, що відносно Росії повинні бути введені додаткові санкції за напад на українські судна у Керченській протоці. „Напад на українські судна і затримання команд суден становить серйозну нову ескалацію в триваючій вже п'ятий рік агресії Росії проти України і її спробах де-факто закріпити нелегальну анексію Криму”, – додав Міксер.

Глава МИД Эстонии призывает ввести дополнительные санкции в отношении России = [Глава МЗС Естонії закликає ввести додаткові санкції відносно Росії] // День за днем. – Таллінн, 2018. – 28.11. (<https://rus.postimees.ee/6464578/glava-mid-estonii-prizyvaet-vvesti-dopolnitelnye-sankcii-v-otnoshenii-rossii>)

Міністр закордонних справ Чехії Томаш Петршічек привніс в чеську дипломатію новий підхід і відверто говорить про погані відносини з Росією. В інтерв'ю виданню „Денник Н” він побічно критикує голову палати депутатів за поїздку до Москви. А на питання про Крим відповідає, що Чехія не визнає анексію Криму, і є речі, які вони хочуть відстоювати у відносинах з Росією. В цьому їхня позиція прозора: санкції збережуться, але вони готові обговорювати їх.

Kudláček, Jan. Kdybych byl s Vondráčkem v Moskvě, zajdu na místo, kde byl zavražden Boris Nemcov, říká šéf diplomacie Petříček = [„Якби я поїхав до Москви, то прийшов би на місце, де вбили Бориса Немцова”, – каже дипломат Петршічек] / J. Kudláček, L. Prchal // Deník N. – Prague, 2018. – 18.11. (<https://denikn.cz/16157/kdybych-byl-s-vondrackem-v-moskve-zajdu-na-misto-kde-byl-zavrazen-boris-nemcov-rika-sef-diplomacie-petricek/?ref=lis>)

КРИТИКА ВЛАДНИХ СТРУКТУР РОСІЇ

„Росія давно веде себе зухвало в Азовському морі й систематично порушує чинні правові приписи”, – пише на сторінках німецького видання „Focus” Борис Райтшустер. „Саме з цієї причини важливо, щоб Захід зайняв однозначну позицію: права і договорів необхідно дотримуватися. Політика умиротворення „пожежонебезпечна”, впевнений Райтшустер. „Сила Путіна полягає саме в цій слабкості Заходу, – підкреслює автор. Замість політики коротких пасів і „непомічання” потрібно, на думку автора, переслідувати подвійну стратегію: зайняти чітку позицію щодо порушень права і агресії.

Reitschuster, Boris. Vorfall im Asowschen MeerKrim-Konflikt ist Putins Droge: Warum sich Kriegsstimmung verselbständigen könnte = [Кримський конфлікт – це наркотик Путіна. Чому мілітаристські настрої можуть вийти з-під контролю] / B. Reitschuster // Focus. – München, 2018. – 29.11. (https://www.focus.de/politik/ausland/vorfall-im-asowschen-meer-krim-konflikt-ist-putins-droge-warum-sich-kriegsstimmung-verselbstaendigen-koennte_id_9988815.html)

„Конфлікт між Росією і Україною навколо анексованого півострова Крим знову стає питанням переконань, – пише журналіст німецького видання „Handelsblatt” Матіас Брюггманн. – Завдяки Кримському мосту Кремль „спритно відрізає сталеплавильним заводам, вугільним шахтам, кукурудзяним і пшеничним полям, розташованим на підконтрольній Києву території Східної України, доступ до великих транспортних судів і продовжує заганяти в кут і без того економічно слабку Україну”. Московські політики звинувачують Порошенка в тому, що він навмисне розв'язав

конфлікт перед президентськими виборами. Однак „маленька, нова, успішна війна набагато більше поліпшить імідж Путіна, ніж Порошенка”, вважає Брюггманн. „Путін зробить все для того, щоб Україна зазнала невдачі. Тому що, якщо вона стане менш корумпованою, сучасною і економічно процвітаючою державою, у його зграї олігархів у власній країні більше не буде виправдання. Якщо ж Україна знову стане васалом Москви, європейській архітектурі безпеки буде завдано ґрунтовний збиток. Тому доля України ні в якому разі не повинна бути байдужа Європі”, – підсумовує журналіст.

Brüggmann, Mathias. Wie eine Python drückt Russland der Ukraine die Luft zum Atmen weg = [Росія, як пітон, душить Україну, позбавляючи її повітря] / M. Brüggmann // Handelsblatt. – Düsseldorf, 2018. – 27.11. (<https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-wie-eine-python-drueckt-russland-der-ukraine-die-luft-zum-atmen-weg/23685684.html?ticket=ST-4869687-3SIOrrdEQWNrSWzkNqHx-ap2>)

Комітет Європарламенту з правових питань, вважаючи Крим незаконно анексованою українською територією, зажадав „вжити заходів, щоб зупинити незаконне вивезення російською владою експонатів, які є частиною культурної спадщини України”. Крім цього в Європарламенті звинуватили Росію в незаконному заволодінні творами мистецтва, викраденими з Європи під час Другої світової війни – нібито Радянський Союз санкціонував розкрадання експонатів з приватних колекцій, а також державних і релігійних установ.

Европарламент обвинил Россию в грабеже „культурного наследия Украины” = [Європарламент звинуватив Росію у пограбуванні „культурної спадщини України”] // Вестн. – Рига, 2018. – 25.11. (<https://vesti.bb.lv/statja/v-mire/2018/11/25/evroparlament-obvinil-rossiyu-v-grabezhe-kulturnogo-naslediya-ukrainy>)

Агресивна зовнішня політика і авантюри Путіна впродовж останніх років, зокрема окупація українського Криму, отримали підтримку з боку більшості російських еліт всупереч тому, що це призвело до серії санкцій. Про це в статті для „New York Times” пише науковий співробітник московського Центру Карнегі Олександр Баунов. На його думку, однією з головних цілей окупації Криму було посилити рейтинг схвалення Росії, який почав падати. Олександр Баунов вважає, що Росія знову грає м’язами по всьому світу, відправляючи війська в Україну і Сирію, влаштовуючи кібератаки і намагаючись знайти союзників у своїй боротьбі за „багатополярний світ” серед політичних сил в різних кутках планети.

Baunov, Alexander. What Drives the Russian State = [Що заважає російській державі] / A. Baunov // The New York Times. – New York, 2018. – 22.11. (<https://www.nytimes.com/2018/11/22/opinion/russia-putin-pension-reform.html>)

Завдяки Південній Осетії Москві не доводиться формально визнавати незалежність так званих „ДНР” і „ЛНР”, щоб російські банки могли працювати з бойовиками напряду. А крім того, це дозволяє обійти західні санкції, адже операції фактично відбуваються в межах російської фінансової системи. Видання підкреслює,

що Росія надає своїм силам на сході України і більш пряму допомогу. Вона відсилає зброю і військових, а також так звані „гуманітарні конвої” на українську територію. Але південно-осетинська схема вказує на існування і більш формалізованого фінансового зв’язку, який дозволяє людям на окупованих територіях торгувати із зовнішнім світом. Журналісти „Washington Post”, які побували в Південній Осетії, змогли провести низку інтерв’ю з місцевими ватажками і бачили документи сепаратистського регіону. Все вказує на те, що анклав поступово перетворився на фінансову опору Москви.

Troianovski, Anton. To avoid sanctions, Kremlin goes off the grid : How a breakaway region near the Black Sea is helping Russia support rebels in eastern Ukraine. = [Щоб уникнути санкцій, Кремль відключається від мережі. Як відокремлений регіон поблизу Чорного моря допомагає Росії підтримувати бойовиків у Східній Україні] / A. Troianovski // The Washington Post. – Washington, 2018. – 21.11. (https://www.washingtonpost.com/news/world/wp/2018/11/21/feature/how-russia-avoids-sanctions-and-supports-rebels-in-eastern-ukraine-using-a-financial-system/?utm_term=.06991e66dddc)